

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om europeiskt småmålsförfarande och om europeiskt betalningsföreläggande samt om ändring av lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas lagar om europeiskt småmålsförfarande och om europeiskt betalningsföreläggande. I lagarna ingår de kompletterande nationella bestämmelser som krävs i Europaparlamentets och rådets förordningar om dessa förfaranden.

Det föreslås att behörigheten att pröva ansökningar som görs i de förfaranden som avses i förordningarna koncentreras till Helsingfors tingsrätt.

Enligt förslaget ska rättegångskostnaderna i förfarandet för det europeiska betalningsföreläggandet bestämmas utifrån de grunder som gäller ostridiga tredskodomar. I lagen före-

skrivs också att rättegångsavgifter som har tagits ut i ett förfarande för betalningsföreläggande ska beaktas, om rättegångsavgift senare tas ut för behandlingen av ett tvistemål som gäller samma sak.

Det föreslås att bestämmelserna om rättegångsavgifter i tvistemål ska tillämpas på de avgöranden som meddelas i de förfaranden som avses i förordningarna. En bestämmelse om detta föreslås i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 12 december 2008.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 Inledning och nuläge	3
2 Förordningarnas huvudsakliga innehåll	4
2.1 Förordningen om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande	4
Syfte och tillämpningsområde	4
Europeiskt småmålsförfarande	5
Erkännande och verkställighet i en annan medlemsstat	12
Slutbestämmelser	16
2.2 Förordningen om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande	16
Inledning	16
Det europeiska betalningsföreläggandet	17
3 Målsättning och de viktigaste förslagen	28
4 Propositionens konsekvenser	29
5 Beredningen av propositionen	29
6 Samband med andra propositioner	29
DETALJMOTIVERING	30
1 Lagförslag	30
1.1 Lag om europeiskt småmålsförfarande	30
1.2 Lag om europeiskt betalningsföreläggande	34
1.3 Lag om ändring av lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer	38
2 Ikraftträdande	38
LAGFÖRSLAG	39
1. Lag om europeiskt småmålsförfarande	39
2. Lag om europeiskt betalningsföreläggande	40
3. Lag om ändring av lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer	42
BILAGA	43
PARALLELLTEXT	43
3. Lag om ändring av lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer	43

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning och nuläge

Inom Europeiska gemenskapen regleras erkännandet och verkställigheten av domar i tvistemål av rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, den s.k. *Bryssel I-förordningen*, som trädde i kraft den 1 mars 2002. Enligt Bryssel I-förordningen ska en dom som har meddelats i en medlemsstat verkställas i en annan medlemsstat efter ett s.k. exekvaturförfarande. Detta betyder att en dom som ska erkännas och verkställas ska förklaras verkställbar i verkställighetsstaten innan den kan verkställas.

Exekvaturförfarandet enligt Bryssel I-förordningen har ansetts hindra ett effektivt ömsesidigt erkännande av domar. Därför har man under de senaste åren antagit tre förordningar som bl.a. syftar till att möjliggöra att domar som meddelats i en medlemsstat erkänns och verkställs i en annan medlemsstat utan att verkställigheten föregås av exekvaturförfarande.

Den första av dessa förordningar var Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar. I förordningen sägs att vissa domar, inför domstol ingångna förlikningar och officiella handlingar avseende obestridda fordringar ska verkställas direkt i en annan medlemsstat, utan att verkställigheten föregås av exekvaturförfarande, när de uppfyller de processuella miniminormerna som anges i förordningen och har intygats vara europeiska exekutionstitlar i domstolsstaten. Förordningen innehåller alltså inte några processuella bestämmelser som ska tillämpas direkt i domstolarna, utan det förfarande som leder till domen grundar sig helt och hållet på nationell lag. För att en nationell dom ska kunna få status av en europeisk exekutionstitel

måste det nationella förfarandet uppfylla vissa miniminormer som anges i förordningen.

Förordningen om en europeisk exekutionstitel har tillämpats sedan den 21 oktober 2005. Lagen om en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (825/2005), som kompletterar förordningen, trädde i kraft i Finland samtidigt som förordningen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande antogs den 12 december 2006. I förordningen fastställs ett europeiskt betalningsföreläggande för indrivning av obestridda penningfordringar. Förordningen innehåller processuella bestämmelser som ska iakttas vid detta indrivningsförfarande i samtliga medlemsstater. I förordningen ersätts exekvaturförfarandet av ett betalningsföreläggande som har utfärdats i det förfarande som anges i förordningen och som är verkställbart i alla medlemsstaterna. Förordningen börjar tillämpas fullt ut den 12 december 2008.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande antogs den 11 juli 2007. Förordningen innehåller bestämmelser om rättegångsförfarandet i tvister om mindre värden som inte överstiger 2 000 euro. Bestämmelserna ska iakttas i samtliga medlemsstater. Också i denna förordning ersätts exekvaturförfarandet av en dom som har meddelats i det förfarande som anges i förordningen. En sådan dom är direkt verkställbar i alla medlemsstaterna. Förordningen om småmålsförfarandet börjar tillämpas den 1 januari 2009.

Alla de förordningar som nämns ovan är alternativa, och de hindrar således inte medlemsstaterna från att använda sina nationella förfaranden eller något annat förfarande enligt gemenskapslagstiftningen.

De processuella bestämmelserna i förordningarna om ett europeiskt betalningsföreläggande och om ett europeiskt småmålsförfarande är inte uttömmande, utan principen är i bägge fallen att den nationella lagstiftningen ska tillämpas till den del det inte finns några bestämmelser i förordningen. Förordningarna har sådana särdrag att det krävs att en kompletterande nationell lag stiftas för att de ska kunna tillämpas i praktiken.

Enligt gemenskapsrätten är Europaparlamentets och rådets förordningar direkt gällande i medlemsstaterna och får inte förklaras eller preciseras genom nationell reglering. En förordning får i allmänhet inte skrivas om eller på något annat sätt införas i den nationella lagstiftningen. En förordning kan dock kräva kompletterande nationella bestämmelser.

Förfarandet enligt förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande och förordningen om ett europeiskt småmålsförfarande grundar sig delvis på bestämmelserna i förordningarna och delvis på nationell lagstiftning. För att behovet av kompletterande bestämmelser ska kunna bedömas måste det klarläggas hur de processuella bestämmelserna i förordningarna passar in i den rättsliga miljön i Finland. Det är dock lagtillämparen som ska tolka bestämmelserna i förordningarna.

2 Förordningarnas huvudsakliga innehåll

2.1 Förordningen om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande

Syfte och tillämpningsområde

Kapitel I i förordningen innehåller bestämmelser om förordningens syfte och tillämpningsområde. I *artikel 1* bestäms om förordningens syfte. I förordningen fastställs ett europeiskt småmålsförfarande som är avsett att förenkla och skynda på lösningen av tvister om mindre värden i gränsöverskridande mål samt minska kostnaderna.

Det europeiska småmålsförfarandet ska för de tvistande parterna vara ett alternativ till de förfaranden som redan regleras i medlemsstaternas lagstiftning. Genom förordningen avskaffas också exekvaturförfarandet. Detta

betyder att det enligt förordningen inte krävs att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat förklaras verkställbar i verkställighetsstaten för att den ska kunna erkännas och verkställas.

I *artikel 2* i förordningen anges förordningens tillämpningsområde. Enligt artikeln ska förordningen tillämpas på gränsöverskridande mål på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det gäller, där värdet av en fordran, exklusive ränta på fordran, omkostnader och utlägg, inte överstiger 2 000 euro när ansökningsformuläret angående fordran tas emot av den behöriga domstolen. Det kan också vara fråga om en fordran i någon annan valuta än euro, förutsatt att dess värde i euro inte överstiger detta belopp. Förordningen tillämpas också på andra fordringar än penningfordringar. Grunden för fordran kan således vara t.ex. något föremål vars värde uppgår till högst 2 000 euro.

Undantagen från förordningens allmänna tillämpningsområde är huvudsakligen desamma som i Bryssel I-förordningen. Förordningen om ett småmålsförfarande innehåller emellertid också nya begränsningar av tillämpningsområdet. Till skillnad från Bryssel I-förordningen tillämpas förordningen inte heller på mål som gäller arbetsrätt, underhållsskyldigheter eller kränkningar av privatlivet eller personlighetsskyddet. I fråga om nyttjanderätt till fast egendom innefattar tillämpningsområdet endast penningfordringar.

Förordningen tillämpas inte i förhållande till Danmark.

I *artikel 3* definieras gränsöverskridande fall. Både förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande och förordningen om ett småmålsförfarande innehåller en begränsning av tillämpningsområdet som säger att förordningarna endast tillämpas på gränsöverskridande fall. Begränsningen grundar sig på artikel 65 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Enligt den artikeln är rättsligt samarbete endast möjligt i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder. Artikel 65 begränsar dessutom samarbetet till sådana frågor där ett samarbete är nödvändigt för att den inre marknaden ska fungera väl.

I förordningen avses med gränsöverskridande fall ett fall där åtminstone en av parterna har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort i en annan medlemsstat än den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts är belägen. Hemvist ska avgöras enligt artiklarna 59 och 60 i Bryssel I-förordningen. Den relevanta tidpunkten för att avgöra om det föreligger ett gränsöverskridande fall är den dag då den behöriga domstolen tar emot ansökningsformuläret. Förordningen kan således tillämpas endast om talan väcks i en domstol i en medlemsstat och någon av parterna har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort i en annan medlemsstat. Förordningen kan inte tillämpas vid en anknytning till någon annan stat än en medlemsstat.

Europeiskt småmålsförfarande

Kapitel II i förordningen innehåller processuella bestämmelser om småmålsförfarandet. Bestämmelserna är direkt tillämpliga i samtliga medlemsstater, och samma bestämmelser gäller således i alla medlemsstaterna. I artikel 19 sägs att det europeiska småmålsförfarandet ska regleras av processrätten i den medlemsstat där rättegången äger rum, om inte annat följer av bestämmelserna i förordningen. Till den del förordningen inte innehåller bestämmelser har förfarandet således drag av den nationella lagstiftningen i varje medlemsstat.

I artikel 4 bestäms om inledning av förfarandet. Enligt punkt 1 i artikeln ska käranden inleda det europeiska småmålsförfarandet genom att fylla i det standardiserade ansökningsformulär A som återges i bilaga I och lämna in det till den behöriga domstolen. Ansökningsformulär A innehåller tio punkter som ska fyllas i om domstol, käreande, svarande, behörighet, ärendets gränsöverskridande karaktär, bankuppgifter, fordran, uppgifter om fordran, intyg och datum och namnteckning. I början av varje punkt finns anvisningar om ifyllandet. Förordningens hela innehåll finns återgivet i anvisningarna, och formuläret kan därför i princip fyllas i utan att man tar del av förordningen.

Ansökningsformuläret ska lämnas in till den behöriga domstolen. Domstolarnas inter-

nationella behörighet bestäms enligt Bryssel I-förordningen. Så som sagts ovan innehåller standardformulär A en särskild punkt där käranden ska uppge på vilken grund käranden anser att domstolen har behörighet. I formuläret anges flera alternativ som domstolens internationella behörighet kan grunda sig på. Den viktigaste av dem är svarandens hemvist. En domstols nationella behörighet bestäms utifrån bestämmelserna om domstolarnas behörighet i medlemsstaten i fråga.

Ansökningsformuläret kan lämnas in till den behöriga domstolen direkt, per post eller genom något annat kommunikationsmedel, t.ex. fax eller e-post, som godtas av den medlemsstat där förfarandet inleds. Enligt punkt 2 ska medlemsstaterna meddela kommissionen vilka kommunikationssätt de kan godta. Kommissionen ska offentliggöra sådana uppgifter.

I Finland möjliggör lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) att rättegångshandlingar skickas till finska domstolar med hjälp av någon elektronisk dataöverföringsmetod, dvs. telefax eller teletjänster. Med teletjänster avses elektroniska blanketter, elektronisk post och rätt att använda elektroniska datasystem. Lagen möjliggör dessutom att handlingar skickas med hjälp av andra på elektronisk teknik baserade metoder där data förmedlas via en trådlös överföringskanal eller kabel, dock inte telefonsamtal. Finland har för avsikt att meddela kommissionen att formulär får lämnas in till den behöriga finska domstolen direkt eller per post, med telefax eller per e-post så som föreskrivs om detta i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. För att förordningen ska kunna tillämpas behövs det inte kompletterande lagstiftning till dessa delar.

Ansökningsformuläret ska också innehålla en beskrivning av bevis som styrker fordran och i förekommande fall åtföljas av relevanta styrkande handlingar. Trots att bevis ska beskrivas och vid behov lämnas in redan när förfarandet inleds, hindrar bestämmelsen dock inte käranden från att vid behov inkomma med ytterligare bevis under förfarandets gång. Eftersom styrkande handlingar ska lämnas in till domstolen endast vid behov,

behöver de i regel inte fogas till formuläret. Samma princip tillämpas på svarandens svar.

När en fordran inte omfattas av förordningens tillämpningsområde, ska domstolen enligt punkt 3 i artikeln underrätta käranden om detta. Om käranden inte återkallar ansökan, ska domstolen behandla den i enlighet med gällande processrätt i den medlemsstat där förfarandet äger rum. I Finland fortsätter behandlingen i ett förfarande enligt rättegångsbalken. I finsk lag finns det inte några bestämmelser om det överföringsförfarande som avses i förordningen. Det behövs därför kompletterande nationell lagstiftning för att det ska kunna införas.

I punkt 4 i artikeln sägs att om domstolen anser att de uppgifter som tillhandahållits av käranden är otillräckliga eller inte tillräckligt tydliga, eller om ansökningsformuläret inte är ifyllt på korrekt sätt, ska den, om fordran inte förefaller vara uppenbart ogrundad eller ansökan förefaller vara obefogad, ge käranden tillfälle att komplettera eller rätta ansökningsformuläret eller att lämna kompletterande uppgifter eller handlingar eller att återkalla ansökan inom en tidsfrist som fastställs av domstolen. Domstolen ska härvid använda standardformulär B, som återges i bilaga II.

I standardformulär B ska domstolen ge uppgifter om domstolen, käranden och svaranden och ange hur ansökan ska kompletteras och/eller rättas.

Enligt förordningen ska ansökan avvisas, om fordran är uppenbart ogrundad eller om ansökan är obefogad. Ansökan ska också avvisas om käranden inte kompletterar eller rättar ansökningsformuläret inom den fastställda tidsfristen.

Enligt skäl 13 i ingressen bör begreppen "uppenbart ogrundad" och "obefogad" i samband med att en fordran eller en ansökan avvisas fastställas i enlighet med nationell lag. I Finland ska innehållet i begreppen således fastställas enligt rättegångsbalken. Det kan bl.a. noteras att ett käromål med stöd av 5 kap. 6 § i rättegångsbalken genast ska förkastas genom dom, om det är uppenbart att kärandens yrkande är ogrundat, medan det i förordningen sägs att en fordran som är uppenbart ogrundad ska avvisas.

Enligt artikeln ska medlemsstaterna se till att ansökningsformuläret finns tillgängligt

vid alla domstolar där det europeiska småmålsförfarandet kan inledas.

I *artikel 5* bestäms om förfarandets vidare gång. Det europeiska småmålsförfarandet ska i princip vara skriftligt. Förordningen möjliggör emellertid också muntlig förhandling. De centrala bestämmelserna om muntlig förhandling finns i artikel 5.1. Domstolen ska hålla en muntlig förhandling, om den anser att detta är nödvändigt eller om en part begär det. Domstolen får avslå en sådan begäran, om den anser att det med hänsyn till omständigheterna i fallet är uppenbart att en muntlig förhandling inte är nödvändig för en rättvis handläggning av målet. Avslagsbeslutet ska motiveras skriftligen. Avslagsbeslutet får inte överklagas särskilt. Beslutet får överklagas i samband med huvudsaken.

Efter det att domstolen har tagit emot ett korrekt ifyllt ansökningsformulär ska den enligt punkt 2 i artikeln fylla i del I av det standardiserade svarsformuläret C, som återges i bilaga III. Den del som domstolen ska fylla i innehåller endast grundläggande uppgifter om målet, som kärandens och svarandens namn och domstol, fordran och målnummer.

Svaranden ska i enlighet med artikel 13 i förordningen delges en kopia av ansökningsformuläret och i förekommande fall av de styrkande handlingarna, tillsammans med det ifyllda svarsformuläret. Domstolen ska skicka dessa handlingar för delgivning till svaranden inom 14 dagar efter det att det korrekt ifyllda ansökningsformuläret togs emot. Detta betyder att domstolen inom denna tid ska vidta åtgärder för att delge handlingarna, t.ex. genom att skicka dem vidare till stämningssmannen eller ge dem till en tjänsteman som hör till kanslipersonalen så att de kan delges svaranden per post och delgivningen styrkas genom ett mottagningsbevis.

Enligt artikel 5.3 ska svaranden skicka sitt svar inom 30 dagar efter delgivningen av ansökningsformuläret och svarsformuläret, genom att fylla i del II av standardformulär C, bifoga eventuella relevanta styrkande handlingar och återsända det till domstolen, eller på annat lämpligt sätt utan att använda svarsformuläret.

I del II av standardformulär C ska svaranden fylla i de punkter där det frågas om svaranden godtar fordran och, om svaret är nej,

ange om det finns bevisning, om svaranden önskar muntliga förhandlingar och om svaranden begär ersättning för förfarandekostnader. Svaranden kan också lämna övriga uppgifter i sitt svar. Enligt förordningen får svaret ges på annat sätt, utan att svarsformuläret används, så som sägs ovan. Svaranden ska i sitt svar också uppge om han eller hon önskar lämna in en motfordran. När en motfordran görs ska formulär A, dvs. ansökningsformuläret, användas. Med motfordran avses detsamma som med genkärsmål i Finland.

Enligt artikel 5.4 ska domstolen inom 14 dagar efter att den har tagit emot svarandens svar delge kändanden en kopia tillsammans med eventuella relevanta styrkande handlingar. I förordningen används begreppet delgivning när det är fråga om formell delgivning. Om det inte finns något behov av formell delgivning används endast begreppet skicka i förordningen. T.ex. när handlingar skickas till kändanden har formell delgivning i regel inte ansetts vara nödvändig.

Om svaranden i sitt svar hävdar att värdet av en annan fordran än en penningfordran överstiger 2 000 euro, ska domstolen enligt punkt 5 i artikeln inom 30 dagar från det att svaret skickades till kändanden besluta huruvida fordran omfattas av förordningens tillämpningsområde. Ett sådant beslut får endast överklagas i samband med huvudsaken. Förordningen innehåller inte några bestämmelser om hur förfarandet fortsätter när domstolen konstaterar att fordran inte omfattas av förordningens tillämpningsområde.

Punkt 6 i artikeln innehåller bestämmelser om genkärsmål. Kändanden ska i enlighet med artikel 13 delges ett eventuellt genkärsmål, som ska sändas med användning av standardformulär A, tillsammans med eventuella relevanta styrkande handlingar. Domstolen ska skicka dessa handlingar för delgivning till kändanden inom 14 dagar efter mottagandet, på samma sätt som enligt punkt 2 i artikeln. Om en handling ska delges i någon annan stat än domstolsstaten, tillämpas rådets förordning (EG) nr 1348/2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivningsförordningen). Kändanden ska besvara

ett genkärsmål inom 30 dagar räknat från delgivningen.

Begreppet genkärsmål bör tolkas som i artikel 6.3 i Bryssel I-förordningen såsom grundande sig på samma avtal eller omständigheter som huvudkärsmålet. I skäl 17 i ingressen till förordningen sägs det särskilt att i fall då svaranden åberopar rätt till kvittning bör en sådan fordran inte utgöra en motfordran. En kvittningsinvändning kan således prövas på normalt sätt.

Om genkärsmålet överstiger det gränsvärde som anges i artikel 2.1, ska kärsmålet och genkärsmålet enligt punkt 7 i artikeln inte behandlas i enlighet med det europeiska småmålsförfarandet utan i enlighet med gällande processrätt i den medlemsstat där rättegången äger rum. Artiklarna 2 och 4, samt punkterna 3, 4 och 5 i artikel 5 ska i tillämpliga delar gälla för genkärsmål. Detta betyder att kravet om gränsöverskridande fall i artikel 3 inte gäller för genkärsmål. Det kan dock inte anses helt klart i vilket förfarande ärendet ska behandlas, om genkärsmålet hör till de ärenden som avses i artikel 2.2, dvs. inte hör till förordningens tillämpningsområde. Utifrån bestämmelserna i punkt 7 i artikeln verkar det dock som om ärendet även i dessa fall ska överföras för behandling i enlighet med gällande processrätt i den medlemsstat där rättegången äger rum.

I artikel 6 bestäms om de språk som ska användas i förfarandet. Enligt punkt 1 i artikeln ska ansökningsformuläret, svaret, eventuellt genkärsmål, eventuellt svar på ett genkärsmål och eventuell beskrivning av relevanta styrkande handlingar lämnas in på det språk, eller ett av de språk som används vid domstolen.

I de standardformulär som har bifogats förordningen, ansökningsformulär A och svarsformulär C, finns anvisningar om det språk som formulären ska fyllas i på enligt förordningen. Formulär B, som används vid begäran från domstolen om komplettering och/eller rättelse av ansökningsformuläret, innehåller en särskild punkt där domstolen kan uppge att ansökningsformuläret inte har fyllts i på korrekt språk och ange vilket språk som ska användas.

Om någon annan handling som mottagits av domstolen än en sådan som avses i punkt

1 inte är avfattad på ett språk som används vid förhandlingarna, får domstolen enligt punkt 2 endast kräva att handlingen översätts, om det förefaller nödvändigt för att dom ska kunna meddelas.

Punkt 3 i artikeln innehåller bestämmelser om när en part får vägra att godta en handling på grund av dess språk. I förordningens ingress sägs att en part får vägra att godkänna en handling vid delgivningen eller genom att återsända handlingen inom en vecka. Enligt förordningen ska domstolen då underrätta den andra parten om vägran, så att den parten kan tillhandahålla en översättning av handlingen. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll artikel 8.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1348/2000. Den förordningen ersätter när den börjar tillämpas den 13 november 2008 den gällande förordningen om delgivning mellan medlemsstaterna.

Artikel 7 i förordningen innehåller bestämmelser om förfarandets avslutning och särskilt tidsfristerna i samband med det. Enligt punkt 1 i artikeln ska domstolen meddela en dom inom 30 dagar från det att domstolen inom de utsatta tidsfristerna har tagit emot svarandens svar på kändens käromål eller, på motsvarande sätt, kändens svar på ett genkäromål. I stället för att meddela en dom får domstolen inom ovan nämnda 30 dagar a) begära ytterligare uppgifter från parterna om fordran inom en fastställd tid, som inte får överstiga 30 dagar, b) ta upp bevisning i enlighet med artikel 9, eller c) kalla parterna till en muntlig förhandling, som ska hållas inom 30 dagar efter kallelsen.

Enligt punkt 2 ska domstolen meddela en dom antingen inom 30 dagar efter en eventuell förhandling eller efter det att den har tagit emot all information som behövs för att domen ska kunna meddelas. Domen ska delges parterna i enlighet med artikel 13. Enligt 24 kap. 13 § i rättegångsbalken delges parterna inte tingsrättens dom, utan en kopia av domen ska finnas tillgänglig för parterna i tingsrättens kansli. Eftersom det i artikel 13 i

förordningen inte anges vem som ska sköta delgivningen av en dom som meddelats i det europeiska småmålsförfarandet, ska domen delges parterna så som föreskrivs om delgivning i rättegångsbalkens 11 kap. Det behövs inte kompletterande lagstiftning för att bestämmelsen ska kunna tillämpas.

Om domstolen inte har mottagit ett svar från den berörda parten inom de tidsfrister som anges i artikel 5.3 eller 5.6, ska den enligt punkt 3 i artikeln meddela en dom avseende käromålet eller genkäromålet. En dom som meddelats på grund av svarandens passivitet kan jämföras med en sådan tredsdom som avses i 5 kap. 13 § 1 mom. 1 punkten i rättegångsbalken, och det behövs därför inte kompletterande lagstiftning för att bestämmelsen ska kunna tillämpas.

Artikel 8 innehåller bestämmelser om förhandling. Enligt artikeln får domstolen hålla en muntlig förhandling genom videokonferens eller med hjälp av annan kommunikationsteknik, om det finns tekniska resurser till det. Artikelns tillämpningsområde kan även anses innefatta bevisupptagning, men det finns också en särskild bestämmelse om detta i artikel 9.

Enligt skäl 20 i förordningens ingress bör medlemsstaterna uppmuntra användandet av modern kommunikationsteknik för muntliga förhandlingar och bevisupptagning, med förbehåll för den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där domstolen är belägen.

I Finland kan ett förberedelsesammanträde enligt 5 kap. 15 d § i rättegångsbalken också hållas per telefon eller med hjälp av annan lämplig informationsförmedling som möjliggör att de som deltar i sammanträdet kan tala med varandra. Förfarandet är möjligt, om det är ändamålsenligt med hänsyn till arten och omfattningen av de frågor som ska behandlas vid sammanträdet och för att de i 19 § nämnda syftena med förberedelsen ska nås. Enligt rättegångsbalken kan kommunikationsteknik dock inte användas vid huvudförhandling, som kan jämföras med muntlig förhandling enligt förordningen.

Förordningens bestämmelse om muntlig förhandling förutsätter inte nationell lagstiftning, till skillnad från den ovan nämnda texten i ingressen. Det enda kravet för att använda kommunikationsteknik vid muntlig

förhandling är enligt artikeln att det finns tekniska resurser till det. Förordningen förefaller således ge finsk domstol möjlighet att utifrån prövning hålla muntliga förhandlingar enligt förordningen t.ex. genom videokonferens.

När det gäller det europeiska småmålsförfarandet kan det förmodligen anses att avsikten är att artikel 8 ska tillämpas särskilt i sådana fall när parterna finns i olika medlemsstater, eftersom detta enligt artikel 3 är ett villkor för att förordningen ska kunna tillämpas. Rättegångsbalkens 5 kap. 15 d § har inte stiftats med tanke på sådana situationer där någon av parterna finns i en annan stat. Förordningen möjliggör emellertid att förfarandet används även i dessa fall.

Artikel 9 innehåller bestämmelser om bevisupptagning. Enligt punkt 1 i artikeln ska domstolen fastställa sättet för bevisupptagning samt omfattningen av det bevismaterial som krävs för domen enligt bestämmelserna om tillåtande av bevisning. Domstolen får tillåta bevisupptagning via skriftliga vittnesmål, utlåtanden från sakkunniga eller uttalanden från parterna. Den får också tillåta bevisupptagning i form av en videokonferens eller med hjälp av annan kommunikationsteknik, om det finns tekniska resurser till det.

Enligt 17 kap. 11 § i rättegångsbalken får en domstol i Finland i princip inte som bevis uppta en skriftlig berättelse av privat natur, som någon har avgivit med anledning av redan inledd eller förestående rättegång. Syftet med bestämmelsen är att trygga omedelbarheten vid muntlig bevisning. Enligt bestämmelsen får en skriftlig berättelse dock ges, om domstolen av särskilda skäl tillåter det eller om något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Att sakkunnigbevisning får ges skriftligt motsvarar principerna i rättegångsbalken.

Uttalandet i skäl 20 i förordningens ingress om att medlemsstaterna bör uppmuntra användandet av modern kommunikationsteknik för muntliga förhandlingar och bevisupptagning, med förbehåll för den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där domstolen är belägen, gäller förutom artikel 8 även artikel 9.

Också i Finland är det enligt 17 kap. 34 a § i rättegångsbalken möjligt att vid huvudförhandlingen i tvistemål höra vittnen och andra som ska höras i bevissyfte utan att de är personligen närvarande, med anlitande av videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i sammanträdet har sådan kontakt att de kan höra och se varandra.

I förordningen begränsas domstolens rätt att uppta sakkunnigbevisning och muntliga vittnesmål. Enligt punkt 2 får domstolen uppta sådan bevisning endast om det är nödvändigt för att meddela dom. När domstolen fattar detta beslut, ska den ta hänsyn till kostnaderna. I punkt 3 sägs att domstolen ska använda den enklaste och minst betungande metoden för bevisupptagning.

Rättegångsbalkens 17 kap. 34 a § tillämpas inte på sådana situationer när ett vittne finns utomlands. I regleringen mellan EU:s medlemsstater ingår bestämmelser om vittnen som finns utomlands i bevisupptagningsförordningen (rådets förordning (EG) nr 1206/2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur). Tillämpningen av bestämmelsen i förordningen om ett småmålsförfarande har dock inte begränsats till enbart sådana fall när ett vittne finns i en annan medlemsstat. Bestämmelsen i artikel 9 kan således sannolikt tillämpas både i sådana fall när ett vittne eller någon annan som ska höras i bevissyfte finns i Finland och i sådana fall när ett vittne finns i en annan medlemsstat.

I *artikel 10* finns bestämmelser om ombud. Enligt artikeln ska det inte vara obligatoriskt att företrädas av en advokat eller annan jurist. Bestämmelsen i förordningen motsvarar 15 kap. i rättegångsbalken, där det sägs att det inte är obligatoriskt att anlita ett rättegångsombud eller -biträde. Artikeln möjliggör på motsvarande sätt att en finländare som inleder ett sådant förfarande som avses i förordningen i en annan medlemsstat inte behöver anlita en advokat eller jurist.

I *artikel 11* i förordningen bestäms att parterna ska få hjälp med att fylla i formulären. Medlemsstaterna ska se till att sådan hjälp finns att få.

I Finland kan en part få rättshjälp av statens medel under de förutsättningar som anges i rättshjälpslagen (257/2002). Lagen uppfyller kraven i rådets direktiv 2003/8/EG om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister.

I *artikel 12* bestäms om domstolens befogenheter. Enligt artikeln får domstolen inte ålägga parterna att göra en rättslig bedömning av yrkandet. Domstolen ska också vid behov upplysa parterna om procedurfrågor. Om lämpligt ska domstolen dessutom försöka uppnå förlikning mellan parterna.

Artikels bestämmelser om rättslig bedömning av ett yrkande motsvarar principerna i rättegångsbalken, som framgår av dess 17 kap. 3 § 1 mom., där det sägs att det inte krävs bevis om vad som föreskrivs i lag. Också det att parterna ska upplysas om procedurfrågor motsvarar principerna i rättegångsbalken. En bestämmelse om detta ingår i dess 5 kap. 18 §. När det gäller förlikning motsvarar förordningens syften innehållet i 5 kap. 26 § i rättegångsbalken.

I *artikel 13* i förordningen bestäms om delgivning av handlingar. Enligt punkt 1 i artikeln ska handlingar delges per post och delgivningen ska styrkas genom ett mottagningsbevis med angivande av datum för mottagandet. Om delgivning på detta sätt inte är möjlig, får den ske genom någon av de metoder som anges i artiklarna 13 eller 14 i förordningen om en europeisk exekutionstitel.

Eftersom förfarandet enligt förordningen endast kan tillämpas i gränsöverskridande fall, innebär bestämmelsen i praktiken att delgivning ska ske både i domstolsstaten och i en annan medlemsstat. Till den del förordningen inte innehåller uttryckliga bestämmelser om delgivningssätten ska den nationella lagstiftningen tillämpas. En handling ska i första hand delges mot mottagningsbevis så som anges i rättegångsbalken. I andra hand ska delgivningen ske på något av de delgivningssätt enligt rättegångsbalken som anges i artiklarna 13 och 14 i förordningen om en europeisk exekutionstitel.

Nästan alla de delgivningssätt som anges i 11 kap. i rättegångsbalken uppfyller minimi-kraven i artiklarna 13 och 14 i förordningen

om en europeisk exekutionstitel. Det enda undantaget är den delgivning genom kungörelse som anges i 11 kap. 9 § 1 mom. i rättegångsbalken.

Artikel 14 i förordningen innehåller bestämmelser om tidsfrister. Om domstolen sätter en tidsfrist, ska den berörda parten informeras om konsekvenserna av att överskrida tidsfristen. Domstolen får i undantagsfall förlänga de tidsfrister som föreskrivs i artiklarna 4.4, 5.3, 5.6 och 7.1, om det är nödvändigt för att garantera parternas rättigheter. Om det i undantagsfall inte är möjligt för domstolen att iakttä de tidsfrister som föreskrivs i artikel 5.2 till 5.6 och artikel 7, ska den utan dröjsmål vidta de åtgärder som krävs enligt dessa bestämmelser.

Syftet med förordningen är att förenkla och skynda på lösningen av tvister om mindre värden i gränsöverskridande mål. Domstolen ska således avgöra ett mål så snart som möjligt också när det i förordningen inte bestäms om tidsfrister för någon viss behandlingsfas.

Bestämmelserna i artikeln har beaktats i de standardformulär som har bifogats förordningen så att det i formulären B och C, där det begärs åtgärder från en part, anges vilka följderna är om parten inte efterkommer begäran.

I *artikel 15* i förordningen bestäms om verkställighet av en dom som har meddelats i förfarandet. Enligt punkt 1 i artikeln ska domen vara verkställbar, utan hinder av eventuella överklaganden. Domen behöver således inte ha vunnit laga kraft för att den ska kunna verkställas. Enligt bestämmelsen ska det inte vara nödvändigt att ställa säkerhet.

I systemet enligt utsökningsbalken (705/2007) verkställs en lagakraftvunnen dom utan krav på att sökanden ställer säkerhet. Svaranden kan inte förhindra verkställigheten genom att ställa säkerhet. Också en tredskodom som inte har vunnit laga kraft verkställs utan krav på säkerhet. Om inte annat föreskrivs någon annanstans, ska en icke lagakraftvunnen dom verkställas på det sätt som anges i 2 kap. 5–12 § i utsökningsbalken trots att ändring sökts. Enligt kapitlets 5 § får också en icke lagakraftvunnen tingsrättsdom som gäller betalningsskyldighet verkställas utan krav på att sökanden ställer säkerhet.

Om gäldenären ställer säkerhet förhindras dock verkställigheten.

I förordningen förutsätts det att icke lagakraftvunna domar som har meddelats i det europeiska småmålsförfarandet får verkställas utan krav på att sökanden ställer säkerhet. I förordningen sägs det ingenting om att gäldenären har möjlighet att förhindra verkställigheten genom att ställa säkerhet. Bestämmelserna i utsökningsbalken kan således anses komplettera förordningens bestämmelser om verkställighet av domen, så som föreskrivs i artikel 19 i förordningen. Domar som har meddelats i det förfarande som avses i förordningen får således verkställas i enlighet med bestämmelserna i utsökningsbalken.

Såsom sagts ovan tillämpas förordningen också på andra fordringar än penningfordringar, t.ex. yrkanden som gäller lös egendom. Enligt 2 kap. 7 § i utsökningsbalken får en icke lagakraftvunnen tingsrättsdom som gäller skyldighet att överlåta lös egendom i regel verkställas endast om sökanden ställer säkerhet. Enligt bestämmelsen är det dock möjligt att verkställa domen utan att säkerhet ställs, om utmätningssmannen på sökandens begäran säkerställer att egendomen bevaras tills domen har vunnit laga kraft. Enligt förordningen får det inte heller i fråga om dessa domar krävas någon säkerhet. Förordningen hindrar dock inte verkställighet så, att utmätningssmannen säkerställer att egendomen bevaras. En icke lagakraftvunnen dom som gäller någon annan fordran än en penningfordran får således verkställas så som anges i den sista meningen i 2 kap. 7 § i utsökningsbalken.

Artikel 15 i förordningen tillämpas både i sådana fall när den stat där domen meddelades är densamma som den stat där den verkställs och i sådana fall när den är en annan stat. Detta betyder att verkställighet i Finland av en dom som har meddelats i Finland i det förfarande som avses i förordningen ska ske enligt bestämmelserna i utsökningsbalken, så som anges ovan. Kapitel III i förordningen, där det bestäms om verkställighet, gäller däremot inte sådana situationer när den stat där domen verkställs är densamma som den stat där den meddelats, med undantag av artikel 23 om vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet.

I *artikel 16* bestäms det om kostnader. Enligt bestämmelsen ska den förlorande parten bära kostnaderna för förfarandet. Domstolen får dock inte tilldöma den vinnande parten ersättning för sådana kostnader som är onödiga eller orimligt höga i förhållande till yrkandet. T.ex. ska det bestämmas att kostnader för att anlita en advokat eller någon annan jurist eller för delgivning eller översättning av handlingar ska bäras av den förlorande parten endast om de har varit skäliga i relation till yrkandets värde eller nödvändiga.

I förordningens ingress sägs det att kostnader för förfarandet bör fastställas i enlighet med nationell lag. Yrkanden om rättegångskostnader ska således avgöras enligt bestämmelserna i 21 kap. i rättegångsbalken, förutsatt att de bestämmelserna inte står i strid med bestämmelsen om kostnader för förfarandet i förordningen.

I *artikel 17* bestäms det om överklagande. Enligt punkt 1 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om huruvida det enligt deras processrätt finns möjlighet att överklaga en dom i det europeiska småmålsförfarandet och, om så är fallet, inom vilken tidsfrist ett sådant överklagande ska lämnas in. Kommissionen ska offentliggöra dessa uppgifter. I förordningens ingress sägs det att hänvisningar till överklaganden i förordningen bör inbegripa alla möjligheter till överklagande som finns enligt nationell lag.

I Finland får en dom som har meddelats i det europeiska småmålsförfarandet överklagas enligt vad som i rättegångsbalken föreskrivs om fullföljd av talan från tingsrätt till hovrätt och från hovrätt till högsta domstolen. Återvinning i tredsdomar som meddelats i förfarandet får sökas i enlighet med rättegångsbalken. Lagakraftvunna domar får dessutom överklagas enligt vad som i rättegångsbalken föreskrivs om extraordinärt ändringssökande.

Enligt artikeln ska artikel 16 tillämpas på alla överklaganden.

I *artikel 18* bestäms om minimistandarder för förnyad prövning av en dom. Enligt artikeln ska svaranden i vissa fall ha rätt att ansöka om förnyad prövning av en dom som meddelats i det europeiska småmålsförfarandet vid den behöriga domstolen i den medlemsstat där domen meddelades. Bestämmel-

sen ska tillämpas i situationer där domen har meddelats för att svaranden har varit passiv.

Om ansökningsformuläret eller kallelsen till en muntlig förhandling delgavs med en metod som innebar att ett mottagningsbevis inte undertecknades av svaranden personligen i enlighet med artikel 14 i förordningen om en europeisk exekutionstitel och delgivningen, utan svarandens förskyllan, inte skedde i så god tid att svaranden kunde förbereda sitt svaromål, får svaranden ansöka om förnyad prövning av domen. Svaranden får också ansöka om förnyad prövning av domen i en sådan situation när svaranden, utan egen förskyllan, var förhindrad att bestrida fordran på grund av force majeure eller extraordinära omständigheter. En förnyad prövning förutsätter dessutom att svaranden i endera fallet handlar utan dröjsmål.

I artikeln fastställs minimistandarder. Bestämmelsen begränsar således inte medlemsstaternas rätt att tillåta förnyad prövning på lindrigare villkor. I Finland leder svarandens passivitet till att en tredskodom meddelas. Återvinning i en tredskodom får sökas inom 30 dagar från det att sökanden bevisligen fick del av domen. Bestämmelserna om återvinning i rättegångsbalken möjliggör således förnyad prövning av en tredskodom i större utsträckning än vad som förutsätts i artikel 18. Enligt rättegångsbalken har svaranden också tillgång till de extraordinära rättsmedel som anges i 31 kap.

Om domstolen avslår ansökan om förnyad prövning på grund av att inget av de skäl som anges i punkt 1 är tillämpligt, ska en dom som meddelats i det europeiska småmålsförfarandet enligt punkt 2 i artikeln ha fortsatt rättskraft. Om domstolen däremot beslutar att en förnyad prövning är motiverad av något av de skäl som anges i punkt 1, ska den dom som meddelats i det europeiska småmålsförfarandet upphävas.

I *artikel 19* bestäms det om tillämplig processrätt. Om inte annat följer av bestämmelserna i förordningen, ska det europeiska småmålsförfarandet regleras av processrätten i den medlemsstat där rättegången äger rum.

Med stöd av artikeln ska i förfarandet enligt förordningen tillämpas bestämmelserna om bl.a. domstolens sammansättning, bevisning, domarjäv och andra bestämmelser om

rättegångsförfarandet, om inte annat följer av bestämmelserna i förordningen. Förordningen innehåller inte allmänna bestämmelser om t.ex. rättegångsavgifter. Lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) och den förordning (1282/2005) som hänför sig till den ska således tillämpas på tvistemål som avses i förordningen om ett småmålsförfarande. För tydlighetens skull föreslås det dock att till den sistnämnda lagen fogas en bestämmelse om att de rättegångsavgifter som föreskrivs för handläggning av tvistemål tas ut för handläggning av tvistemål i småmålsförfarandet och i det europeiska betalningsföreläggandet.

Erkännande och verkställighet i en annan medlemsstat

Kapitel III i förordningen innehåller bestämmelser om erkännande och verkställighet i en annan medlemsstat. Bestämmelserna blir således tillämpliga endast i sådana situationer när domen har meddelats i en annan stat än verkställighetsstaten. Artikel 23, som gäller vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet och som enligt artikel 15.2 i förordningen ska tillämpas också i de fall där domen ska verkställas i den medlemsstat där domen meddelades, är ett undantag från denna huvudregel.

I *artikel 20* i förordningen bestäms om erkännande och verkställighet. Enligt punkt 1 i artikeln ska en dom i ett europeiskt småmålsförfarande som meddelas i en medlemsstat erkännas och verkställas i en annan medlemsstat utan att det krävs en verkställighetsförklaring.

Enligt bestämmelsen ska domstolen på begäran av en part utfärda ett intyg avseende en dom i det europeiska småmålsförfarandet och därvid använda standardformulär D, som återges i bilaga IV, utan extra kostnad. Formuläret innehåller grundläggande uppgifter om målet, dvs. uppgifter om domstolen, käranden och svaranden och dessutom centrala uppgifter om domen.

Bestämmelser om avgifter för intyg finns i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer och i den förordning som hänför sig till den.

Enligt lagens 2 § 3 mom. tas expeditionslösen ut för expeditioner som ges ut på särskild beställning. Ett intyg av domstol är en sådan expedition. Enligt 7 § 1 mom. 2 punkten i den ovan nämnda avgiftsförordningen är avgiften för ett intyg som ges ut på beställning 15 euro. Bestämmelserna om avgifter för intyg ska inte tillämpas på intyg avseende en dom i det europeiska småmålsförfarandet. Enligt bestämmelsen i artikeln ska en part som begär ett intyg alltid få intyget utan kostnad.

I artikel 21 bestäms om verkställighetsförfarande. Enligt punkt 1 i artikeln ska verkställighetsförfarandena regleras av verkställighetsmedlemsstatens lagstiftning, utan att det påverkar bestämmelserna i kapitlet. En dom som har meddelats i ett europeiskt småmålsförfarande ska verkställas enligt samma villkor som en dom som meddelats i verkställighetsmedlemsstaten.

Detta betyder att bestämmelserna i utsökningsbalken i princip ska tillämpas på verkställighet i Finland av en dom som har meddelats i ett europeiskt småmålsförfarande i en annan medlemsstat. Till den del det finns särskilda bestämmelser om verkställighet i förordningen, ska dessa tillämpas i stället för de nationella bestämmelserna.

En dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska i regel verkställas i Finland på samma sätt som en dom som i Finland har meddelats i ett vanligt tvistemål. I 1 kap. 2 § i utsökningsbalken finns en förtydligande allmän bestämmelse om att förfarandet enligt utsökningsbalken ska iakttas även vid verkställighet som avser bl.a. utomlands givna domar, i enlighet med vad som föreskrivs i andra lagar.

I artikel 21.2 anges de handlingar och översättningar som ska lämnas in till myndigheten i verkställighetsmedlemsstaten. En part som ansöker om verkställighet ska lämna in en kopia av domen som uppfyller de nödvändiga villkoren för fastställande av dess äkthet, och en kopia av det ifyllda formuläret D och vid behov en översättning därav till det officiella språket i verkställighetsmedlemsstaten eller till ett annat språk som verkställighetsmedlemsstaten har uppgett att den godkänner. Innehållet i formulär D ska över-

sättas av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Den särskilda bestämmelsen i punkt 2 a har företrädare framför bestämmelserna om att utsökningsgrunden ska fogas till ansökan i 3 kap. 5 § i utsökningsbalken. I förfarandet enligt förordningen räcker det att det skickas in en bestyrkt kopia av utsökningsgrunden. Enligt förordningen behöver man inte heller lämna in en översättning av utsökningsgrunden, utan enligt artikel 21.2 b behöver endast en översättning av innehållet i formulär D lämnas in.

Enligt punkt 2 b i artikeln behöver inte andra språk än en medlemsstats officiella språk godkännas för de intyg som avses i artikel 21.2. Finland har tidigare uppgett att Finland utöver intyg på finska och svenska godkänner också intyg på engelska när det gäller förordningen om en europeisk exekutionstitel. Detsamma föreslås gälla också för förordningen om ett småmålsförfarande.

Enligt punkt 3 i artikeln ska en part som ansöker om verkställighet av en dom i ett europeiskt småmålsförfarande som meddelats i en annan medlemsstat inte åläggas att ha ett ombud eller en postadress i verkställighetsmedlemsstaten, utöver särskilda representanter som har behörighet för verkställighetsförfarandet.

I 3 kap. 12 § i utsökningsbalken finns bestämmelser om ombud för sökande som inte bor i Finland. I paragrafen sägs att om sökanden bor utomlands och inte har meddelat någon delgivningsadress i Finland eller utomlands, ska sökanden ha ett i Finland bosatt ombud, som har rätt att på sökandens vägnar ta emot delgivningar som gäller verkställigheten.

Bestämmelsen står inte i strid med förordningen. Den förutsätter således inte att sökanden har ett ombud eller en delgivningsadress i Finland. I en annan medlemsstat kan det krävas ett sådant ombud.

I punkt 4 i artikeln sägs att det inte får krävas ytterligare säkerheter av en part på den grunden att parten är utländsk medborgare eller inte har hemvist eller vistelseort i verkställighetsmedlemsstaten. I utsökningsbalken finns inte någon bestämmelse som skulle kräva att säkerhet ställs enbart på basis av en parts medborgarskap eller hemvist.

I *artikel 22* bestäms om hinder mot verkställighet i vissa i praktiken mycket exceptionella situationer. Enligt punkt 1 kan verkställighet på vissa villkor vägras, om den dom som har meddelats i ett europeiskt småmålsförfarande är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en medlemsstat eller i ett tredjeland, om den tidigare domen avsåg samma sak och samma parter. Bestämmelsen motsvarar i praktiken artikel 21 i förordningen om en europeisk exekutionstitel.

När förordningen om en europeisk exekutionstitel trädde i kraft ansågs det att det i Finland inte fanns någon bestämmelse om behörig domstol som kunde tillämpas på dessa ärenden. En bestämmelse togs därför in i den lag som kompletterar förordningen. En motsvarande bestämmelse behövs också i fråga om den nu aktuella artikeln. Eftersom förordningen inte innehåller några bestämmelser om följderna av att vägra verkställighet, tillämpas finsk lag i dessa fall utifrån artikel 21.1 i förordningen. Om verkställighet av en dom som har meddelats i ett europeiskt småmålsförfarande vägras i Finland utifrån artikel 22, upphör domen att vara verkställbar. Också ett utskökningsärende som har inletts upphör då att vara anhängigt så som anges i 2 kap. 15 § 1 mom. i utskökningsbalken. Att domstolens avgörande om att vägra verkställighet överklagas ändrar inte detta.

I *artikel 23* bestäms om vilandeförklaring och begränsning av verkställighet. Artikel 23 i förordningen om en europeisk exekutionstitel är nästan identisk med artikel 23 i denna förordning.

Artikeln hänför sig till artikel 15, där huvudregeln är att en dom är verkställbar trots ett eventuellt överklagande och att det inte är nödvändigt att ställa säkerhet. Enligt artikel 15.2 ska artikel 23 tillämpas även i de fall där domen ska verkställas i den medlemsstat där domen meddelades. Bestämmelserna i artikel 23 ska således i avvikelse från de övriga bestämmelserna i kapitel III tillämpas både när domen ska verkställas i en annan stat än den där den meddelades och när domen ska verkställas i den staten.

Även om ett överklagande inte skjuter upp verkställigheten av en dom enligt huvudregeln i artikel 15, kan verkställigheten förkla-

ras vilande eller begränsas enligt artikel 23. I artikel 23 sägs det att om en part har överklagat en dom som meddelats i det europeiska småmålsförfarandet eller om en sådan förnyad prövning fortfarande är möjlig eller om en part har ansökt om förnyad prövning i enlighet med artikel 18, får den behöriga domstolen eller myndigheten i verkställighetsmedlemsstaten, efter ansökan av den person mot vilken verkställighet begärs,

a) begränsa verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder, eller

b) göra verkställigheten beroende av att det ställs en sådan säkerhet som domstolen eller myndigheten bestämmer, eller

c) när det föreligger exceptionella omständigheter, förklara verkställighetsförfarandet vilande.

I artikeln förutsätts det således att svaranden ansöker om åtgärderna. Bestämmelsen är inte tvingande utan ger domstolen eller myndigheten prövningsrätt i fråga om åtgärderna. Den behöriga myndigheten är inte bunden av den åtgärd som svaranden förelår utan kan välja den av de nämnda åtgärderna som är lämpligast i det aktuella fallet.

Det föreslås att till den lag som kompletterar förordningen fogas en bestämmelse om att häradsfogden är behörig myndighet i Finland i de verkställighetsärenden som avses i förordningen.

Eftersom det i artikel 23 bestäms om vilandeförklaring och begränsning av verkställighet, är utgångspunkten att motsvarande nationella bestämmelser inte får tillämpas. Å andra sidan ska man vid tillämpningen av artikeln beakta artikel 21.1, där det sägs att verkställighetsförfarandena ska regleras av verkställighetsmedlemsstatens lagstiftning, utan att det påverkar bestämmelserna i kapitel III. Hur förordningen förhåller sig till den nationella lagstiftningen kommer att bestämmas slutligt i rättspraxis, i sista hand i EG-domstolen.

Artikel 23 kan inte anses begränsa rätten för en domstol att vid behandlingen av ett överklagande avbryta verkställigheten av en icke lagakraftvunnen dom eller att bestämma om säkerhetsåtgärder på yrkande av käranden. Ett domstolsförordnande om att avbryta verkställigheten som har utfärdats i en annan medlemsstat kan lämnas in direkt till den be-

höriga myndigheten i verkställighetsstaten, i Finland till häradsfogden.

Häradsfogden kan för det första på ansökan begränsa verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder (punkt a). Bestämmelsen möjliggör således att häradsfogden på ansökan av svaranden belägger svarandens egendom med kvarstad i den utsträckning som behövs för att borgenärens fordran ska kunna säkerställas. Åtgärderna enligt artikeln är jämfällbara med den säkerhetsutmätning som avses i 4 kap. 1 § 2 mom. i utsökningsbalken. Vid säkerhetsutmätning får utmätningssmannen i syfte att trygga den fortsatta verkställigheten i särskilt angivna fall förrätta utmätning utan sådana vidare åtgärder som avses i 5 och 6 kap. I 7 kap. i rättegångsbalken finns däremot bestämmelser om säkringsåtgärder enligt finsk lag och i 8 kap. i utsökningsbalken bestämmelser om verkställighet av beslut om säkringsåtgärder. Dessa bestämmelser gäller ansökan om eller verkställighet av säkringsåtgärder på initiativ av en part som har en sannolik fordran eller som kommer att ansöka om verkställighetsförfarande. Artikel 23 gäller emellertid en annan typ av situationer, och det är inte fråga om samma slags säkringsåtgärder som i rättegångsbalken. Grunden för verkställigheten är en icke lagakraftvunnen dom, och det är svaranden som ansöker om att verkställigheten ska begränsas till säkerhetsåtgärder. Bestämmelserna i rättegångsbalken och utsökningsbalken kan därför tillämpas endast i begränsad utsträckning vid tillämpningen av artikeln.

Punkt b i artikeln innehåller bestämmelser om ställande av säkerhet. Såsom sagts ovan är huvudregeln enligt artikel 15 i förordningen att en dom ska vara verkställbar trots eventuella överklaganden, och det ska inte vara nödvändigt att ställa säkerhet. I de situationer som avses i artikel 23 får häradsfogden emellertid enligt punkt b i artikeln, efter ansökan av den person som verkställighet begärs mot, göra verkställigheten beroende av att det ställs en sådan säkerhet som häradsfogden bestämmer. Eftersom bestämmelsen gäller förutsättningarna för verkställighet, är det fråga om skyldighet för den som ansöker om verkställighet att ställa säkerhet. I Finland är det häradsfogden som förelägger

skyldighet att ställa säkerhet och bestämmer säkerhetens storlek. Häradsfogden får således enligt denna bestämmelse på ansökan av svaranden göra den fortsatta verkställigheten beroende av att käranden ställer säkerhet. Eftersom det är käranden som är skyldig att ställa säkerhet, kan bestämmelserna om säkerhet i utsökningsbalken tillämpas som komplement i tillämpliga delar. Eftersom det inte bestäms något annat i förordningen, kan verkställigheten slutföras efter att sådan säkerhet har ställts som anges i punkt b i artikeln.

Enligt artikel 23 punkt c får häradsfogden dessutom förklara verkställighetsförfarandet vilande, när det föreligger exceptionella omständigheter. Förordningen innehåller inte några närmare bestämmelser om vilandeförklaringen eller hur länge den är i kraft.

Om överklagandet högst sannolikt kommer att leda till resultat, kan kriterierna för vilandeförklaring anses vara uppfyllda. I ett sådant fall när ett ärende har överklagats i en annan medlemsstat kan det vara svårt för häradsfogden i Finland att bedöma resultatet av överklagandet. I dessa fall kunde det vara bättre om häradsfogden uppmanade gäldenären att ansöka om vilandeförklaring hos fullföljdsdomstolen eller begränsade verkställigheten på något av de sätt som anges i punkterna a och b. Om fullföljdsdomstolen meddelar ett beslut om vilandeförklaring, ska beslutet iakttas i Finland.

Enligt 2 kap. 13 § i utsökningsbalken kan en domstol med anledning av besvär eller återvinningstalan som den behandlar förbjuda verkställigheten av en icke lagakraftvunnen dom eller en tredskodom eller förordna att verkställigheten ska avbrytas (förordnande om avbrott). I förfarandet enligt utsökningsbalken är det således domstolen som i regel beslutar om avbrytande av verkställigheten. Enligt utsökningsbalken får utmätningssmannen besluta om avbrott av verkställigheten främst i situationer som gäller själv rättelse. Inte heller till dessa delar innehåller utsökningsbalken således några bestämmelser som skulle motsvara förordningen. Bestämmelserna om avbrytande av verkställighet i 10 kap. i utsökningsbalken kunde dock i tillämpliga delar tillämpas också när häradsfogden avbryter verkställigheten så som avses i artikeln.

Slutbestämmelser

Förordningens slutbestämmelser ingår i kapitel IV. I *artikel 24* åläggs medlemsstaterna att informera allmänheten och jurister om det europeiska småmålsförfarandet, särskilt genom det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättades i enlighet med beslut 2001/470/EG. Nationell information om tillämpningen av förordningen kommer att finnas på webbsidorna för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, <http://ec.europa.eu/civiljustice>. De formulär som har bifogats förordningen och annan viktig information om tillämpningen av förordningen kommer att finnas på Juridisk Atlas, som sköts av kommissionen, under adressen http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil på alla medlemsstaternas språk.

Enligt *artikel 25* i förordningen ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om vilka domstolar som är behöriga att döma i det europeiska småmålsförfarandet, vilka kommunikationsmedel som godtas vid det europeiska småmålsförfarandet och som finns tillgängliga för domstolarna i enlighet med artikel 4.1, huruvida det enligt deras processrätt finns möjlighet till överklagande i enlighet med artikel 17 och vid vilken domstol detta kan inlämnas. Kommissionen ska också underrättas om vilka språk som godtas i enlighet med artikel 21.2 b och vilka myndigheter som har befogenhet med avseende på verkställighet och vilka myndigheter som har befogenhet för tillämpningen av artikel 23. Medlemsstaterna ska även underrätta kommissionen om senare ändringar av denna information.

Kommissionen ska ställa den information som meddelats den till allmänhetens förfogande genom offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning och på andra lämpliga sätt.

Artiklarna 26–28 innehåller bestämmelser om uppdateringar och tekniska justeringar av formulären, kommittéförfarandet och översyn av förordningen.

Enligt *artikel 29* trädde förordningen i kraft den 1 augusti 2007. Den ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2009, med undantag av artikel

25, som gäller meddelande av information och som ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2008.

2.2 Förordningen om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande

Inledning

Förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande kommer, enligt vad som sägs närmare nedan, att tillämpas på gränsöverskridande fall som rör obestridda penningfordringar. Förfarandet ska således endast tillämpas på penningfordringar och dessutom endast på sådana penningfordringar som gäldenären inte bestrider. Också förordningen om en europeisk exekutionstitel tillämpas på obestridda penningfordringar. Förordningen om ett småmålsförfarande tillämpas för sin del även på fordringar som har bestridits, och grunden för fordran behöver inte i det förfarandet vara ett penningbelopp, även om dess värde bör kunna anges i pengar.

Som förfarande motsvarar det europeiska betalningsföreläggandet i stor utsträckning det betalningsorderförfarande som tillämpades i Finland före reformen av rättegångsförfarandet i tvistemål 1993. I Finland kunde en betalningsorder utfärdas för en fordran på ett visst belopp i pengar i de fall när talan kunde handläggas av allmän underrätt. Om en betalningsorder söktes på grund av en skuldsedel eller någon annan skriftlig förbindelse, skulle denna handling i original eller bestyrkt kopia ges in samtidigt. I annat fall skulle en räkning som visade fordrans belopp och tillräckligt tydligt grunden för den ges in. Den domare som handlade betalningsordern upprättade med anledning av ansökningen ett skriftligt meddelande där gäldenären uppmanades att muntligen eller skriftligen anmäla om gäldenären önskade motsätta sig utfärdandet av betalningsorder. I annat fall ålades gäldenären att till borgenären betala det som yrkats och en skälig ersättning för de kostnader som förfarandet orsakat borgenären, vars belopp skulle meddelas gäldenären. Om gäldenären motsatte sig utfärdandet av betalningsordern, prövade domstolen inte ärendet desto vidare, utan det förföll. I annat fall ålades gäldenären att betala det som yrkats i be-

talningsordern och kostnadsersättning, förutsatt att borgenären inom den tid som angavs i lagen hade återställt meddelandet om anmälningen till domstolens kansli, tillsammans med ett intyg över delgivningen.

Det europeiska betalningsföreläggandet

Enligt *artikel 1* i förordningen är syftet med förordningen att förenkla, påskynda och sänka kostnaderna för förfaranden i gränsöverskridande fall som rör obestridda penningfordringar genom att införa ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande. Syftet med förordningen är också att möjliggöra fri rörlighet för europeiska betalningsförelägganden i alla medlemsstater genom att det fastställs miniminormer som, om de uppfylls, onödiggör alla mellanliggande förfaranden i verkställighetsmedlemsstaten före erkännande och verkställighet.

Det europeiska betalningsföreläggandet är ett alternativt förfarande och hindrar följaktligen inte att något annat förfarande som finns tillgängligt enligt lagstiftningen i en medlemsstat eller enligt gemenskapsrätten används.

I *artikel 2* bestäms det om förordningens tillämpningsområde. På samma sätt som förordningen om ett småmålsförfarande ska förordningen om ett betalningsföreläggande tillämpas på privaträttens område i gränsöverskridande fall, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om.

På samma sätt som när det gäller förordningen om ett småmålsförfarande är undantagen från det allmänna tillämpningsområdet i förordningen huvudsakligen desamma som i Bryssel I-förordningen. Förordningen om ett småmålsförfarande innehåller dock också särskilda begränsningar av tillämpningsområdet som beror på betalningsföreläggandets karaktär. Till skillnad från Bryssel I-förordningen ska förordningen om ett betalningsföreläggande inte tillämpas på utomobligatoriska fordringar, såvida de inte har omfattats av ett avtal mellan parterna eller betalningsskyldighet har medgivits, eller avser fastställda skulder som uppstått på grund av gemensamt ägande av egendom.

Förordningen ska inte tillämpas i förhållande till Danmark.

I *artikel 3* definieras gränsöverskridande fall. Artikel 3 motsvarar till sitt innehåll artikel 3 i förordningen om ett småmålsförfarande. Den relevanta tidpunkten för att avgöra om det föreligger ett gränsöverskridande fall ska vara när ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande lämnas in i enlighet med förordningen.

Enligt *artikel 4* ska förfarandet för det europeiska betalningsföreläggandet inrättas för att driva in penningfordringar som avser ett bestämt belopp. En fordran ska ha förfallit till betalning när ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande lämnas in. Bestämmelsen i artikeln avviker således från innehållet i förordningen om ett småmålsförfarande. Det bestäms inte heller om någon övre gräns för fordrans värde.

Artikel 5 innehåller närmare definitioner av de begrepp som används i förordningen. I förordningen avses med ursprungsmedlemsstat den medlemsstat där ett europeiskt betalningsföreläggande utfärdas, med verkställighetsmedlemsstat den medlemsstat där verkställighet av ett europeiskt betalningsföreläggande begärs och med domstol samtliga myndigheter i en medlemsstat som är behöriga när det gäller europeiska betalningsförelägganden eller andra frågor som hör dit. Med ursprungsdomstol avses den domstol som utfärdar ett europeiskt betalningsföreläggande. Bestämmelserna i artikeln möjliggör således att betalningsföreläggandet även utfärdas av någon annan myndighet än en domstol.

I *artikel 6* bestäms om domstolarnas internationella behörighet. Vid tillämpningen av förordningen ska en domstols internationella behörighet i praktiken fastställas i enlighet med Bryssel I-förordningen. Om fordran rör ett avtal som har ingåtts av en person, konsumenten, för ändamål som kan anses ligga utanför dennes affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, och svaranden är konsumenten, ska emellertid endast domstolarna i den medlemsstat där svaranden har sitt hemvist i den mening som avses i artikel 59 i Bryssel I-förordningen vara behöriga.

I förordningen sägs det inte hur en domstols lokala behörighet ska fastställas i de enskilda medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om vilka domstolar

eller andra myndigheter som är behöriga att utfärda ett europeiskt betalningsföreläggande.

I propositionen föreslås det att de fordringar som framställs i det förfarande som avses i förordningen om ett småmålsförfarande ska koncentreras till Helsingfors tingsrätt. Det är ändamålsenligt att Helsingfors tingsrätt ska vara den enda behöriga domstolen också när det gäller beslut om europeiska betalningsförelägganden. En bestämmelse om saken bör fogas till den lag som kompletterar förordningen.

I *artikel 7* bestäms om ansökan om ett betalningsföreläggande. En ansökan om ett betalningsföreläggande ska göras med hjälp av standardformulär A som återges i bilaga I. I slutet av formuläret finns anvisningar för ifyllandet. I formulären för betalningsföreläggandet anges uppgifterna i mån av möjlighet i form av kodnummer. Syftet med detta är att formuläret ska kunna fyllas i även om den som fyller i det inte behärskar det språk som ska användas.

I ansökan ska anges namn på och adress till parterna och i förekommande fall deras ombud samt den domstol till vilken ansökan lämnas in, fordrans belopp, inbegripet huvudfordran samt i förekommande fall ränta, avtalsvite och kostnader. Om ränta yrkas på fordran, ska i ansökan anges räntesats och den tidsperiod för vilken ränta yrkas, om inte lagstadgad ränta automatiskt läggs till kapitalbeloppet enligt lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten. I ansökan ska anges grunden för talan, inbegripet en redogörelse för de omständigheter som åberopas till grund för fordran och, i förekommande fall, för den ränta som yrkas, samt en beskrivning av den bevisning som bestyrker fordran. I ansökan ska dessutom anges grunden för domstolens behörighet och fallets gränsöverskridande karaktär.

Standardformulär A innehåller en detaljerad förteckning över de olika typer av avtal som en penningfordran i allmänhet hänför sig till. Som exempel kan nämnas försäljningsavtal, hyresavtal för fastigheter, tjänsteavtal för transport och lån och garanti eller annan säkerhet. Såsom sägs ovan ska bevisning som bestyrker fordran ännu inte ges in utan endast beskrivas i ansökan. Standardformulär

A innehåller också en förteckning över de typer av bevis som i allmänhet används för att bestyrka en fordran.

Utöver de punkter som anges ovan kan i standardformulär A vid behov lämnas kärandens bankuppgifter och ytterligare intyganden och uppgifter. Enligt artikeln ska också de kostnader som yrkas anges i ansökan.

Enligt artikeln ska sökanden i ansökan förklara att de lämnade uppgifterna så vitt han vet och tror är sanna och att han inser att varje avsiktligt felaktig uppgift kan leda till lämpliga påföljder enligt ursprungsmedlemsstatens lagstiftning.

Om svaranden bestrider betalningsföreläggandet, övergår ärendet till ett ordinarie civilrättsligt förfarande. Enligt artikel 7.4 får sökanden emellertid redan i sin ansökan upplysa domstolen om att han motsätter sig övergång till ett ordinarie civilrättsligt förfarande. Sökanden kan även göra detta senare, förutsatt att det sker innan föreläggandet utfärdas. Standardformulär A innehåller en särskild tilläggsida för en begäran om att det ordinarie förfarandet inte ska tillgripas.

Ansökan om betalningsföreläggande ska lämnas in i pappersform eller med hjälp av annat kommunikationsmedel, inbegripet på elektronisk väg, som godtas av ursprungsmedlemsstaten och som finns tillgängligt vid ursprungsdomstolen. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om sådana kommunikationsmedel som har godtagits och finns tillgängliga för det europeiska betalningsföreläggandet. I Finland ska lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet tillämpas på ansökningar om betalningsföreläggande. Lagen gör det möjligt att lämna in handlingar till de finska domstolarna med hjälp av elektroniska dataöverföringsmetoder. Det behövs inte kompletterande lagstiftning för att förordningen ska kunna tillämpas.

Ansökan ska undertecknas av sökanden eller i förekommande fall av dennes ombud. När ansökan lämnas in på elektronisk väg ska den undertecknas i enlighet med artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG av den 13 december 1999 om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer. Signaturen ska erkännas i ursprungsmedlemsstaten utan att ytterligare villkor får fö-

reskrivas. En sådan elektronisk signatur får emellertid inte krävas om det hos domstolarna i ursprungsmedlemsstaten finns ett alternativt elektroniskt kommunikationssystem som är tillgängligt för en viss grupp förhandsregistrerade autentiserade användare och som gör det möjligt att på ett säkert sätt identifiera dessa användare. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om sådana kommunikationssystem.

I *artikel 8* bestäms det om prövning av ansökan. Enligt artikeln ska den domstol som ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande har lämnats in till snarast möjligt och på grundval av uppgifterna i ansökningsformuläret pröva om ärendet hör till förordningens tillämpningsområde, om fallet är gränsöverskridande, om det är fråga om en penningfordran som avser ett bestämt belopp och som har förfallit till betalning, om domstolen är behörig att pröva ärendet, om ansökningsformuläret har fyllts i på behörigt sätt och om fordran förefaller välgrundad.

Ansökan får provas i form av ett automatiskt förfarande. Enligt vad som sägs i ingressen bör den preliminära prövningen även kunna utföras av någon annan än en domare. Antalet sådana fordringsmål som avses i förordningen kommer sannolikt inte att vara särskilt stort i Finland. Det är därför inte heller ändamålsenligt att föreskriva särskilt om att den preliminära prövningen ska kunna utföras av någon annan tjänsteman vid domstolen än en tingsrättsdomare. Om antalet mål blir större än uppskattat, kan notarierna vid behov ges rätt att utföra preliminär prövning i dessa fall.

I *artikel 9* bestäms om komplettering och rättelse av ansökan. Om villkoren i artikel 7 inte är uppfyllda, dvs. ansökan inte innehåller alla de uppgifter som krävs, och om fordran inte är uppenbart ogrundad eller ansökan är obefogad ska domstolen ge sökanden tillfälle att komplettera eller rätta ansökan. Domstolen ska använda sig av standardformulär B, som återges i bilaga II. I begäran ska domstolen uppge hur ansökan ska kompletteras eller rättas och ange en tidsfrist som den anser vara lämplig med hänsyn till omständigheterna. Denna tidsfrist får förlängas. I begäran om komplettering eller rättelse ska anges följderna av att begäran inte uppfylls.

Artikel 10 innehåller bestämmelser om hur domstolen och sökanden ska gå till väga i det fallet att domstolen anser att ansökan om betalningsföreläggande inte kan godkännas i sin helhet. Om domstolen anser att kraven i artikel 8 är uppfyllda endast för en del av fordran, ska domstolen informera sökanden om detta med användning av standardformulär C, som återges i bilaga III. Formuläret innehåller ett förslag om ändring av ansökan om betalningsföreläggande. Domstolen ska uppmana sökanden att godta eller avvisa förslaget. Sökanden ska också informeras om följderna av sitt beslut. Sökanden ska svara genom att återsända standardformulär C inom en tidsfrist som domstolen har angivit.

Om sökanden inte översänder sitt svar inom den tidsfrist som domstolen har angivit eller om sökanden avvisar domstolens förslag, ska domstolen avvisa ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande i dess helhet.

Om sökanden godtar domstolens förslag, ska domstolen i enlighet med artikel 12 utfärda ett europeiskt betalningsföreläggande för den del av fordran som godtagits av sökanden. Konsekvenserna med avseende på den återstående delen av den ursprungliga fordran ska regleras av nationell lagstiftning. Det finns inte från förut sådan lagstiftning i Finland. En bestämmelse om detta bör därför fogas till den lag som kompletterar förordningen.

Om sökanden godkänner domstolens förslag om ändring av betalningsförelägandet, kan sökanden anses ha avstått från sin fordran till övriga delar. Det föreslås att en bestämmelse med detta innehåll fogas till den lag som kompletterar förordningen.

I *artikel 11* bestäms om avvisning av ansökan. Enligt punkt 1 i artikeln ska domstolen avvisa ansökan om villkoren i artiklarna 2, 3, 4, 6 och 7 inte är uppfyllda, om fordran är uppenbart ogrundad, om sökanden inte översänder sitt svar inom den tidsfrist som domstolen angivit enligt artikel 9.2 eller om sökanden inte översänder sitt svar inom den tidsfrist som domstolen angivit eller avvisar domstolens förslag i enlighet med artikel 10. Sökanden ska informeras om skälen för att avvisa ansökan med hjälp av standardformu-

lär D, som återges i bilaga IV. I standardformulär D anger domstolen med hjälp av koder grunderna för att ansökan avvisas.

Beslut om att avvisa ansökan kan inte överklagas. Beslut om att avvisa en ansökan ska dock inte hindra en sökande från att göra gällande fordran genom en ny ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande eller något annat förfarande som finns tillgängligt enligt lagstiftningen i en medlemsstat.

I *artikel 12* bestäms om utfärdande av ett europeiskt betalningsföreläggande. Om kraven i artikel 8 är uppfyllda ska domstolen snarast möjligt och normalt inom 30 dagar från inlämnandet av ansökan utfärda ett europeiskt betalningsföreläggande med hjälp av standardformulär E, som återges i bilaga V. Perioden på 30 dagar ska inte omfatta den tid som sökanden använt för att komplettera, rätta eller ändra sin ansökan.

Det europeiska betalningsföreläggandet ska utfärdas tillsammans med en kopia av ansökningsformuläret. Den information som sökanden lämnar i tillägg 1 och 2 till formulär A ska dock inte inkluderas.

I det europeiska betalningsföreläggandet ska svaranden upplysas om sina möjligheter att till sökanden betala det belopp som anges i föreläggandet, eller att bestrida betalningsföreläggandet genom att till ursprungsdomstolen lämna in ett bestridande, som ska avsändas inom 30 dagar efter det att han delgivits föreläggandet. Det räcker att bestridandet skickas inom 30 dagar efter delgivningen. Det bestäms inte om någon tidsfrist för när bestridandet ska ha kommit in till domstolen. För beräkning av tidsfristerna bör rådets förordning om frister (EEG, Euratom) nr 1182/71 vara tillämplig. Svaranden bör underrättas om detta och informeras om att hänsyn kommer att tas till allmänna helgdagar i den medlemsstat där den domstol som utfärdar det europeiska betalningsföreläggandet är belägen. I standardformuläret E klarläggs innehållet i förordningen om frister.

I det europeiska betalningsföreläggandet ska svaranden också upplysas om att föreläggandet utfärdades uteslutande på grundval av de uppgifter som sökanden har lämnat och som domstolen inte verifierat. I föreläggandet ska svaranden dessutom upplysas om att föreläggandet blir verkställbart såvida inte ett

bestridande lämnats in till domstolen i enlighet med artikel 16. Om ett bestridande lämnas in, ska förfarandet gå vidare vid de behöriga domstolarna i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med reglerna för ordinarie civilrättsliga förfaranden, såvida sökanden inte uttryckligen har begärt att förfarandet i så fall ska avbrytas. Alla dessa uppgifter ingår i standardformulär E, som innehåller betalningsföreläggandet.

Enligt punkt 5 i artikeln ska domstolen se till att svaranden delges föreläggandet i överensstämmelse med nationell lagstiftning på ett sätt som uppfyller minimikraven i artiklarna 13, 14 och 15. De artiklarna motsvarar till sitt innehåll de motsvarande artiklarna i förordningen om en europeisk exekutionstitel.

Den delgivning som avses i bestämmelsen ska således i Finland ske enligt bestämmelserna i 11 kap. i rättegångsbalken. Nästan alla de delgivningssätt som regleras i kapitlet uppfyller minimikraven i förordningen. Det enda undantaget är delgivning genom kungörelse enligt 11 kap. 9 § 1 mom. i rättegångsbalken.

Om delgivning sker i en annan stat, krävs det således att den sker i överensstämmelse med lagstiftningen i den staten och så att kraven i artiklarna 13, 14 och 15 uppfylls. I en sådan situation ska den finska domstolen främst kontrollera att kraven enligt artiklarna 13, 14 och 15 är uppfyllda.

Artikel 13–15 innehåller ovan nämnda bestämmelser om delgivning.

I *artikel 16* bestäms om bestridande av betalningsföreläggandet. Enligt punkt 1 i artikeln kan svaranden lämna in ett bestridande av det europeiska betalningsföreläggandet vid ursprungsdomstolen genom att använda standardformulär F, som återges i bilaga VI och som denne ska erhålla samtidigt med det europeiska betalningsföreläggandet. Standardformulär F innehåller utöver grundläggande uppgifter om målet endast uppgift om att svaranden bestrider betalningsföreläggandet. I förordningens ingress finns ett förtydligande om att svaranden får lämna in sitt bestridande genom att använda standardformulär, men att domstolarna emellertid bör beakta varje annan skriftlig form av bestridande om det är klart formulerat. Svaranden

ska i bestridandet ange att han bestrider den aktuella fordran. Skälen för detta behöver inte anges.

Bestridandet ska sändas inom 30 dagar från det att svaranden delgivits föreläggandet. Också för bestridandets del räcker det att det skickas inom 30 dagar från delgivningen. Det bestäms inte om någon tidsfrist för när bestridandet ska ha kommit in till domstolen. Bestridandet ska lämnas in i pappersform eller med hjälp av annat kommunikationsmedel, inbegripet på elektronisk väg, som godtas av ursprungsmedlemsstaten och som finns tillgängligt vid ursprungsdomstolen. Bestridandet ska undertecknas. Bestämmelsen motsvarar till dessa delar bestämmelsen om undertecknande av ansökan (artikel 7.6).

I *artikel 17* bestäms om verkan av inlämnande av bestridande. Om ett bestridande lämnas in inom utsatt tid, ska förfarandet gå vidare vid de behöriga domstolarna i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med reglerna för ordinarie civilrättsliga förfaranden, såvida inte sökanden uttryckligen begärt att förfarandet i så fall ska avbrytas. I skäl 24 i förordningens ingress sägs att med avseende på tillämpningen av förordningen bör begreppet ordinarie civilrättsligt förfarande inte nödvändigtvis tolkas enligt nationell lagstiftning.

Att sökanden har gjort sin fordran gällande genom det europeiska betalningsföreläggandet får inte enligt nationell lagstiftning inverka menligt på hans ställning i ett senare ordinarie civilrättsligt förfarande.

Enligt punkt 2 i artikeln ska övergången till ett ordinarie civilrättsligt förfarande regleras av lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten. I punkt 3 sägs att sökanden ska informeras om huruvida svaranden har lämnat in ett bestridande och om eventuell övergång till ett ordinarie civilrättsligt förfarande.

I Finland finns det inte från förut lagstiftning om överföring av mål från ett förfarande av typen betalningsföreläggande till ett förfarande enligt rättegångsbalken. En bestämmelse om överlämnande av mål som inlett som europeiskt betalningsföreläggande bör därför tas in i den lag som kompletterar förordningen.

I *artikel 18* bestäms om verkställbarhet. Om inget bestridande har kommit in till ur-

sprungsdomstolen inom den utsatta tiden, och med beaktande av skäligheten för bestridandet att komma fram, ska ursprungsdomstolen med användning av standardformulär G, som återges i bilaga VII, utan dröjsmål förklara det europeiska betalningsföreläggandet verkställbart. Domstolen ska kontrollera delgivningsdatumet och skicka det verkställbara betalningsföreläggandet till sökanden.

De formella förutsättningarna för verkställbarhet ska regleras av lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten. Av detta följer att en medlemsstat där det krävs att ett betalningsföreläggande för att vara verkställbart ska vara försett med stämpel eller något annat motsvarande sigill inte kan kräva att ett betalningsföreläggande som har utfärdats i en annan medlemsstat ska uppfylla dessa krav.

Standardformulär G innehåller förutom grundläggande uppgifter en förklaring om att betalningsföreläggandet är verkställbart och en kort information om att betalningsföreläggandet är verkställbart i EU:s samtliga medlemsstater, med undantag av Danmark, utan att det krävs någon ytterligare förklaring om verkställighet. I formuläret sägs också att förfarandena för verkställandet ska regleras genom lagstiftningen i verkställighetsmedlemsstaten om inte annat anges i förordningen. I Finland ska ett europeiskt betalningsföreläggande således verkställas enligt bestämmelserna om verkställighet i utskönningsbalken.

I *artikel 19* bestäms om upphävande av exekvatur. Enligt artikeln ska ett europeiskt betalningsföreläggande som blivit verkställbart i ursprungsmedlemsstaten erkännas och verkställas i de övriga medlemsstaterna utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig dess erkännande.

Ett europeiskt betalningsföreläggande är således verkställbart i alla medlemsstaterna, om det är verkställbart i den medlemsstat där det har utfärdats. Bestämmelser om verkställbarhet finns i artikel 18 i förordningen.

På samma sätt som förordningen om ett småmålsförfarande och förordningen om en europeisk exekutionstitel innehåller även förordningen om ett betalningsföreläggande en bestämmelse om förnyad prövning i un-

dantagsfall. Bestämmelsen om förnyad prövning i *artikel 20* i förordningen om ett betalningsföreläggande skiljer sig dock från motsvarande bestämmelse i de båda andra förordningarna genom att det enligt artikelns rubrik inte fastställs några miniminormer för förnyad prövning i nationellt förfarande, utan i artikeln bestäms om ett uttryckligt förfarande för förnyad prövning. Å andra sidan är syftet med förordningen enligt artikel 1.1 b att fastställa miniminormer.

Punkt 1 i artikeln motsvarar artikel 18.1 i förordningen om ett småmålsförfarande. Om betalningsföreläggandet har delgivits svaranden på något av de sätt som föreskrivs i artikel 14, dvs. utan bevis på att svaranden har tagit emot handlingen, och delgivning utan svarandens förskyllan inte har skett i så god tid att denne haft möjlighet att förbereda sitt svaromål, ska svaranden ha rätt att ansöka om förnyad prövning av det europeiska betalningsföreläggandet. Svaranden får ansöka om förnyad prövning av betalningsföreläggandet också i en sådan situation när svaranden utan egen förskyllan har varit förhindrad att bestrida fordran på grund av force majeure eller exceptionella omständigheter. I bägge fallen förutsätts det dessutom att svaranden vidtar åtgärder utan dröjsmål.

I punkt 2 i artikeln finns en bestämmelse som avviker från de förordningar som nämns ovan och som i hög grad kommer att öka de situationer när förnyad prövning av betalningsförelägganden enligt förordningen får begäras. Enligt punkten ska svaranden efter utgången av den tidsfrist som föreskrivs i artikel 16.2 ha rätt att ansöka om förnyad prövning av det europeiska betalningsföreläggandet vid den behöriga domstolen i ursprungsmedlemsstaten, när det är uppenbart att betalningsföreläggandet har utfärdats felaktigt med avseende på de villkor som fastställs i denna förordning, eller på grund av andra exceptionella omständigheter.

Till skillnad från bestämmelsen i punkt 1 a i artikeln begränsar sig bestämmelsen i punkt 2 inte enbart till sådana fall där betalningsföreläggandet har delgivits utan bevis på att svaranden har tagit emot handlingen. Svaranden har rätt att ansöka om förnyad prövning också när betalningsföreläggandet har delgivits svaranden personligen, om kriteri-

erna enligt punkt 2 är uppfyllda. Bestämmelsen innehåller i avvikelse från punkt 1 inte heller något krav på att svaranden ska vidta åtgärder utan dröjsmål.

En förnyad prövning i exceptionella fall betyder inte att svaranden får en ny möjlighet att bestrida fordran. Vid förnyad prövning bedöms det om fordran är befogad enbart utifrån skäl som beror på de exceptionella omständigheter som svaranden åberopar. Det kunde finnas skäl för förnyad prövning enligt bestämmelsen i punkt 2 t.ex. i en sådan situation när det europeiska betalningsföreläggandet grundar sig på felaktiga uppgifter som har lämnats i ansökningsformuläret.

Det förfarande för förnyad prövning av betalningsförelägganden som det bestäms om i förordningen ska i Finland tillämpas i stället för återvinningsförfarandet. Förfarandet åsidosätter dock inte de extraordinära rättsmedlen enligt 31 kap. i rättegångsbalken. Svaranden har således tillgång till dessa rättsmedel också i de fall när tingsrätten har utfärdat ett europeiskt betalningsföreläggande.

I artikeln anges inte den behöriga domstolen för de ansökningar om förnyad prövning som avses i artikeln. Det föreslås därför att en behörighetsbestämmelse om förnyad prövning av betalningsförelägganden fogas till den lag som kompletterar förordningen.

I punkt 3 i artikeln sägs att om domstolen avslår svarandens ansökan på grund av att det inte finns några skäl för förnyad prövning enligt punkterna 1 och 2, ska betalningsföreläggandet ha fortsatt rättsverkan. Om domstolen däremot beslutar att en förnyad prövning är motiverad på grund av ett av de skäl som anges i punkterna 1 och 2 ska det europeiska betalningsföreläggandet förlora sin giltighet. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll artikel 18.2 i förordningen om ett småmålsförfarande.

I förordningen föreskrivs det inte om hur förfarandet går vidare i ett sådant fall när en förnyad prövning har ansetts vara motiverad och det europeiska betalningsföreläggandet har förlorat sin giltighet. Det europeiska betalningsföreläggandet kunde förlora sin giltighet också i en sådan situation när svaranden inte har haft möjlighet att bestrida det men inte har angett några skäl för att betalningsföreläggandet till sitt innehåll är ogrund-

dat. I förordningen bestäms inte om övergång till ett ordinarie civilrättsligt förfarande av ett betalningsföreläggande som har förlorat sin giltighet. Sökanden måste därför inleda indrivningsprocessen på nytt när betalningsföreläggandet har förklarats ogiltigt. Situationen kan således jämföras med den när en betalningsorder förföll enligt lagen om betalningsorder, som gällde i Finland före 1993. Eventuella verkställighetsåtgärder som har vidtagits utifrån ett betalningsföreläggande som förlorat sin giltighet upphävs.

I *artikel 21* bestäms om verkställighet av ett betalningsföreläggande. I punkt 1 i artikeln sägs att verkställighetsförfarandet ska regleras av verkställighetsmedlemsstatens lagstiftning, utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. Ett europeiskt betalningsföreläggande som blivit verkställbart ska verkställas enligt samma villkor som ett verkställbart beslut som utfärdats i verkställighetsmedlemsstaten. Bestämmelsen motsvarar artikel 21.1 i förordningen om ett småmålsförfarande.

Ett verkställbart betalningsföreläggande ska i Finland i princip verkställas enligt utsökningensbalken både i sådana fall när föreläggandet har utfärdats i Finland och i sådana fall när det har utfärdats i en annan medlemsstat. Till den del det finns särskilda bestämmelser om verkställighet i förordningen ska dessa tillämpas i stället för de nationella bestämmelserna. Till skillnad från vad som är fallet i förordningen om ett småmålsförfarande anges det dock inte särskilt i förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande till vilken del bestämmelserna i förordningen gäller verkställighet i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten och till vilken del de gäller verkställighet även i den staten. Utifrån bestämmelsernas innehåll är det dock uppenbart att artikel 21.2, artikel 21.3 och artikel 22 ska tillämpas endast när verkställighetsmedlemsstaten och ursprungsmedlemsstaten inte är samma stat. Bestämmelserna om vilandeförklaring och begränsning av verkställighet i artikel 23 ska sannolikt tillämpas också vid verkställighet av betalningsförelägganden som har utfärdats i verkställighetsmedlemsstaten.

Med stöd av artikel 18 ska ett verkställbart betalningsföreläggande verkställas i Finland

så som föreskrivs om verkställighet av en lagkraftvunnen dom.

I de artiklar som gäller verkställighet klarläggs det inte heller till vilken del bestämmelserna i artiklarna är miniminormer och till vilken del de helt och hållet har företräde framför den motsvarande nationella lagstiftningen. I skäl 27 i förordningens ingress sägs det dock att bestämmelserna för verkställighet av det europeiska betalningsföreläggandet även i fortsättningen bör regleras enligt nationell lagstiftning, utan att det påverkar bestämmelserna i förordningen, särskilt de miniminormer som fastställs i artikel 22.1, artikel 22.2 och artikel 23. Enligt ingressen är bestämmelserna i artiklarna 22 och 23 således miniminormer.

I artikel 21.2 anges de handlingar och översättningar som ska lämnas in till verkställighetsmyndigheterna i verkställighetsmedlemsstaten. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll artikel 21.2 i förordningen om ett småmålsförfarande. På samma sätt som när det gäller förordningen om ett småmålsförfarande föreslås det att Finland utöver översättningar till finska och svenska godkänner också översättningar till engelska vid verkställighet av betalningsförelägganden.

Såsom sagts ovan ska bestämmelsen tillämpas endast när betalningsföreläggandet har utfärdats i en annan medlemsstat. Om någon i Finland begär verkställighet av ett betalningsföreläggande som har utfärdats i Finland, ska bestämmelserna om ansökan till utmätningssmannen och om de handlingar som ska fogas till ansökan i 3 kap. i utsökningensbalken tillämpas.

I punkt 3 i artikeln sägs att ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av en sökande som i en medlemsstat begär verkställighet av ett europeiskt betalningsföreläggande utfärdat i en annan medlemsstat, på den grunden att han är utländsk medborgare eller att han inte har hemvist eller vistelseort i verkställighetsmedlemsstaten. Bestämmelsen motsvarar artikel 21.4 i förordningen om ett småmålsförfarande.

I *artikel 22* bestäms om hinder mot verkställighet i vissa fall. Artikeln blir tillämplig vid verkställighet av europeiska betalningsförelägganden som har utfärdats i någon annan

medlemsstat än verkställighetsmedlemsstaten.

I punkt 1 i artikeln sägs att verkställighet kan vägras under de förutsättningar som anges i artikeln, om betalningsföreläggandet är oförenligt med ett beslut eller föreläggande som tidigare meddelats i en medlemsstat eller i tredjeland och som avsåg samma sak och samma parter. Bestämmelsen motsvarar i praktiken artikel 22.1 i förordningen om ett småmålsförfarande. Det föreslås att till den lag som kompletterar den förordningen fogas en bestämmelse om behörig domstol i de ärenden som avses i artikel 22.1. Detsamma föreslås också när det gäller förordningen om ett betalningsföreläggande.

Enligt definitionen i artikel 5 i förordningen om ett betalningsföreläggande avses med domstol samtliga myndigheter i en medlemsstat som är behöriga när det gäller europeiska betalningsförelägganden eller andra frågor som hör dit. Också någon annan myndighet än en domstol kan således vara behörig att pröva en invändning om hinder mot verkställighet. De situationer som avses i artikel 22.1 i förordningen är emellertid exceptionella och sällsynta och i allmänhet rättsligt oklara. Det är därför motiverat att invändningarna i dessa fall ska prövas uttryckligen av domstol.

I förordningen om ett småmålsförfarande finns det inte någon bestämmelse som skulle motsvara artikel 22.2 i förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande. Enligt bestämmelsen ska verkställighet på begäran vägras även om och i den omfattning som svaranden till sökanden har erlagt det angivna beloppet i det europeiska betalningsföreläggandet. I 2 kap. 1 § 1 mom. i utsökningsbalken sägs det att en utsökningsgrund upphör att vara verkställbar när den ålagda skyldigheten upphör materiellt. I praktiken sker detta givetvis oftast genom att en penningsskuld betalas. Om gäldenären t.ex. redan har betalt den skuld som anges i domen i dess helhet, kan skulden inte heller längre verkställas genom utsökning. Om skulden har betalats delvis, har domen på motsvarande sätt upphört att vara verkställbar till denna del. Enligt bestämmelsen ovan beaktas det vid utsökningsförfarandet på tjänstens vägnar om en skyldighet har upphört. En annan sak är att utmätningsmannen inte vet att skyldighe-

ten har upphört om ingen invändning har framställts. I sista hand ska gäldenären också visa att skulden redan har betalats direkt till sökanden. Dessa bestämmelser ska utifrån artikel 21.1 i förordningen om ett betalningsföreläggande tillämpas också vid verkställighet av ett europeiskt betalningsföreläggande. Om gäldenären således visar för utmätningsmannen att skulden har betalats, ska verkställighet vägras.

Utmätningsmannen får dock inte meddela ett rättskraftigt avgörande i ärendet. Om det t.ex. har lagts fram sannolika grunder till stöd för invändningen om att skyldigheten har upphört och en entydig utredning inte kan inhämtas i utsökningsförfarandet, ska utmätningsmannen ge en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist i tingsrätten enligt 10 kap. 7 § 1 mom. i utsökningsbalken. Man får då ett rättskraftigt avgörande om att skyldigheten har upphört. Också bestämmelserna om verkställighetstvist blir genom artikel 21.1 tillämpliga i förfarandet för verkställighet av betalningsförelägganden.

I förordningen bestäms inte om följderna av att verkställighet vägras. Om verkställighet av ett europeiskt betalningsföreläggande vägras i Finland utifrån artikel 22.1, upphör föreläggandet att vara verkställbart. Också ett utsökningsärende upphör då att vara anhängigt, så som föreskrivs i 2 kap. 15 § 1 mom. i utsökningsbalken. Att domstolens avgörande om att vägra verkställighet överklagas ändrar inte denna omständighet.

Enligt punkt 3 i artikeln får det europeiska betalningsföreläggandet inte under några omständigheter omprövas i sak i verkställighetsmedlemsstaten. Bestämmelsen motsvarar artikel 22.2 i förordningen om ett småmålsförfarande.

Artikel 23 gäller vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet. Artikeln ska tillämpas i sådana situationer när svaranden har ansökt om förnyad prövning i enlighet med artikel 20. Den behöriga domstolen i verkställighetsmedlemsstaten, eller en annan myndighet som är behörig enligt artikel 5, får då på ansökan av svaranden a) begränsa verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder, eller b) göra verkställigheten beroende av att det ställs en sådan säkerhet som domstolen eller myndigheten bestämmer, eller

c) när det föreligger exceptionella omständigheter, låta verkställighetsförfarandet vila.

Med beaktande av att något annat inte föreskrivs i förordningen och av att motsvarande artikel 23 i förordningen om ett småmålsförfarande uttryckligen ska tillämpas både på domar som har meddelats i verkställighetsmedlemsstaten och på domar som har meddelats i en annan medlemsstat, ska även artikel 23 i förordningen om ett betalningsföreläggande sannolikt tillämpas både när det europeiska betalningsföreläggandet har utfärdats i någon annan medlemsstat än verkställighetsmedlemsstaten och när föreläggandet har utfärdats av en domstol i verkställighetsmedlemsstaten.

Såsom nämns ovan motsvarar artikeln till sitt huvudsakliga innehåll artikel 23 i förordningen om ett småmålsförfarande. Också artikel 23 i förordningen om en europeisk exekutionstitel är nästan identisk med den nu aktuella artikel 23. I överensstämmelse med de förordningarna föreslås det att utmätningsmannen i Finland ska vara behörig myndighet i de ärenden som avses i artikel 23 i denna förordning. Det föreslås att en bestämmelse om behörighet fogas till den lag som kompletterar förordningen.

I artikeln förutsätts det att svaranden ansöker om åtgärderna. Bestämmelsen är inte tvingande utan ger domstolen eller den behöriga myndigheten prövningsrätt i fråga om åtgärderna. Den behöriga myndigheten är inte bunden av den åtgärd som svaranden föreslår utan kan välja den av de nämnda åtgärderna som är lämpligast i det aktuella fallet.

Bestämmelsen om det europeiska betalningsföreläggandet avviker från de andra motsvarande bestämmelserna genom att artikeln endast är tillämplig på sådana fall där svaranden har ansökt om förnyad prövning i enlighet med artikel 20. Artikeln gäller inte andra överklagandesituationer, eftersom det då inte längre är fråga om ett europeiskt betalningsföreläggande utan alltid om ett ordinarie civilrättsligt förfarande.

En skillnad jämfört med förordningen om ett småmålsförfarande är att det i skäl 27 i ingressen till förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande sägs att artikeln är en miniminorm. Detta betyder att man vid sidan

av bestämmelsen i artikel 23 också kan tillämpa andra förfaranden enligt nationell lag för vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet.

Svaranden får således för det första ansöka om att utmätningsmannen begränsar verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder (punkt a). Förordningen ska endast tillämpas på indrivning av penningfordringar. Bestämmelsen möjliggör således att utmätningsmannen på ansökan av svaranden belägger svarandens egendom med kvarstad i den utsträckning som behövs för att borgenärens fordran ska kunna säkerställas. Åtgärderna enligt artikeln är i hög grad jämförbara med den säkerhetsutmätning som avses i 4 kap. 1 § 2 mom. i utsökningsbalken. Vid säkerhetsutmätning får utmätningsmannen i syfte att trygga den fortsatta verkställigheten i särskilt angivna fall förrätta utmätning utan sådana vidare åtgärder som avses i 5 och 6 kap.

I 7 kap. i rättegångsbalken finns bestämmelser om säkringsåtgärder enligt finsk lag och i 8 kap. i utsökningsbalken bestämmelser om verkställighet av beslut om säkringsåtgärder. Dessa bestämmelser gäller ansökan om eller verkställighet av säkringsåtgärder på initiativ av en part som har en sannolik fordran eller som kommer att ansöka om verkställighetsförfarande. Grunden för verkställigheten är ett europeiskt betalningsföreläggande, och det är svaranden som ansöker om att verkställigheten ska begränsas till säkerhetsåtgärder. Bestämmelserna i rättegångsbalken och utsökningsbalken kan därför tillämpas endast i begränsad utsträckning vid tillämpningen av artikeln.

Punkt b i artikeln innehåller bestämmelser om ställande av säkerhet. Såsom sagts ovan är huvudregeln enligt artikel 18 i förordningen att ett europeiskt betalningsföreläggande ska vara verkställbart, om inget bestridande har lämnats in inom utsatt tid. Eftersom förordningen inte innehåller några processuella bestämmelser om ställande av säkerhet, ska nationell lag tillämpas. I de situationer som avses i artikel 23 får utmätningsmannen emellertid enligt punkt b i artikeln, på ansökan av svaranden, göra verkställigheten beroende av att det ställs en sådan säkerhet som utmätningsmannen bestämmer. Eftersom be-

stämelsen gäller förutsättningarna för verkställighet, är det fråga om skyldighet för den som ansöker om verkställighet att ställa säkerhet. Det föreslås att till den lag som kompletterar förordningen fogas en bestämmelse om att det alltid är häradsfogden som fattar de beslut som avses i artikel 23. Häradsfogden får således enligt denna bestämmelse på ansökan av svaranden ålägga kändan att ställa säkerhet som villkor för fortsatt verkställighet. Eftersom det är kändan som är skyldig att ställa säkerhet, kan bestämmelserna om säkerhet i utökningsbalken tillämpas som komplement i tillämpliga delar.

Enligt artikel 23 punkt c får häradsfogden dessutom låta verkställighetsförfarandet vila, när det föreligger exceptionella omständigheter. Förordningen innehåller inte närmare bestämmelser om vilandeförklaringen eller hur länge den är i kraft. Om en förnyad prövning enligt artikel 20 högst sannolikt kommer att leda till resultat, kan kriterierna för vilandeförklaring anses vara uppfyllda. Ett förfarande enligt artikel 20 ska alltid inledas vid den behöriga domstolen i ursprungsmedlemsstaten. I ett sådant fall när ett ärende om förnyad prövning har väckts i en annan medlemsstat kan det vara svårt för häradsfogden i Finland att bedöma hur ärendet kommer att utfalla.

Enligt *artikel 24* ska det inte vara obligatoriskt att företrädas av en advokat eller annan jurist för sökanden i samband med ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande, eller för svaranden i samband med bestridandet av ett europeiskt betalningsföreläggande. Bestämmelsens tillämpningsområde har begränsats så att det gäller uttryckligen ansökan om och bestridande av men inte t.ex. förnyad prövning av betalningsföreläggen. Bestämmelsen motsvarar därför inte exakt bestämmelsen om ombud i artikel 10 i förordningen om ett småmålsförfarande. Den bestämmelsen är av allmän karaktär och ska således tillämpas även vid förnyad prövning av domar som har meddelats i förfarandet.

Enligt 15 kap. i rättegångsbalken är det inte obligatoriskt i Finland att anlita ett rättegångsombud eller -biträde. Bestämmelserna i rättegångsbalken ska tillämpas till den del något annat inte föreskrivs i förordningen.

I *artikel 25* bestäms om domstolsavgifter, dvs. avgifter som ska erläggas till domstolen

och vars storlek fastställs i enlighet med nationell lagstiftning. Domstolsavgifter enligt artikeln omfattar inte advokatarvoden eller kostnader för delgivning. Att lämna in en ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande bör medföra betalning av eventuella tillämpliga domstolsavgifter, enligt vad som sägs särskilt i förordningens ingress.

I Finland föreskrivs det om rättegångsavgifter i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer och i den förordning som hänför sig till den.

I artikeln sägs det att domstolsavgifterna för ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande och det ordinarie civilrättsliga förfarande som följer på detta vid ett bestridande av ett europeiskt betalningsföreläggande i en medlemsstat sammantaget inte får överstiga domstolsavgifterna för ett ordinarie civilrättsligt förfarande som inte har föregåtts av ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande i den medlemsstaten. Detta betyder att det i ett tvistemål som har väckts i förfarandet för europeiskt betalningsföreläggande och som efter det att ansökan har bestridits har överförts för att behandlas som tvistemål inte får tas ut högre rättegångsavgifter än i ett ärende som har väckts i ett förfarande enligt rättegångsbalken.

Enligt 3 § i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer bestäms rättegångsavgifterna utifrån den fas när behandlingen av ett tvistemål upphör. Avgifterna bestäms inte av hur förfarandet har inletts eller hur många behandlingsfaserna har varit. Om behandlingen upphör i skriftligt förfarande är rättegångsavgiften 72 euro. Om inte något annat föreskrivs genom lag, ska rättegångsavgiften vara nämnda 72 euro i ett ärende vars behandling upphör genom att ett betalningsföreläggande utfärdas eller förfarandet för betalningsföreläggande avslutas. Också i en sådan situation när behandlingen fortsätter i ett civilrättsligt förfarande enligt rättegångsbalken ska rättegångsavgiften bestämmas utifrån när behandlingen upphör.

Om förfarandet för betalningsföreläggande avslutas i tingsrätten för att svaranden bestrider föreläggandet eller om behandlingen inte förs vidare för att domstolen avvisar målet

t.ex. på grund av en foruminvändning, ska rättegångsavgift enligt lagen tas ut hos käranden. Om käranden i ett sådant fall inleder målet på nytt genom att väcka ordinarie talan i tvistemål, ska en ny rättegångsavgift tas ut hos käranden. Detta strider mot bestämmelsen i artikel 25 i förordningen.

I den lag som kompletterar förordningen föreslås därför en bestämmelse där det sägs att om rättegångsavgift har tagits ut i ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande och samma fordran senare har förts till domstol för behandling som tvistemål i ett förfarande enligt rättegångsbalken, ska den rättegångsavgift som redan har tagits ut beaktas i rättegångsavgiften för tvistemålet.

I *artikel 26* bestäms om förordningens förhållande till nationell processlagstiftning. I artikeln sägs att alla processrättsliga frågor som inte tas upp särskilt i förordningen ska regleras enligt nationell lagstiftning. En motsvarande bestämmelse finns i artikel 19 i förordningen om ett småmålsförfarande.

I förordningen finns inte bestämmelser om t.ex. domstolens sammansättning eller rättegångskostnader. Den nationella lagstiftningen ska således tillämpas i fråga om dem. Ett europeiskt betalningsföreläggande kan jämföras med en tredsdom. Enligt 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken ska domstolen när ett mål avgörs genom tredsdom utan fortsatt förberedelse på tjänstens vägnar pröva beloppet av de rättegångskostnader som motparten ska dömas att ersätta. Domstolen ska beakta den arbetsmängd som krävs för uppsättande av stämningsansökan, fordringsbeloppet och nödvändiga kostnader. Justitieministeriet har utfärdat närmare bestämmelser om grunderna för beloppen av de rättegångskostnader som ska dömas ut enligt paragrafen. Bestämmelserna finns i förordningen om rättegångskostnader som motparten skall dömas att ersätta i mål som avses i 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken (1311/2001).

Bestämmelserna ovan, som gäller enkla indrivningsärenden, kan inte direkt tillämpas på det europeiska betalningsföreläggandet. Det föreslås därför i propositionen att till den lag som kompletterar förordningen fogas en bestämmelse om att 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken även kan tillämpas på europeiska betalningsförelägganden.

I *artikel 27* anges förordningens förhållande till rådets förordning (EG) nr 1348/2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivningsförordningen). Enligt artikeln ska förordningen inte påverka tillämpningen av delgivningsförordningen. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1348/2000 ersätter när den börjar tillämpas den 13 november 2008 delgivningsförordningen.

Enligt *artikel 28* är medlemsstaterna skyldiga att informera allmänhet och jurister om kostnader för delgivning av dokument och om de myndigheter som har behörighet i fråga om verkställighet, särskilt genom det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättades genom rådets beslut 2001/470/EG.

Enligt *artikel 29* ska medlemsstaterna senast den 12 juni 2008 underrätta kommissionen om de domstolar som är behöriga i fråga om förfarandet, om förfarandet för förnyad prövning och behöriga domstolar i fråga om det förfarandet, om de kommunikationsmedel som godtas vid ett förfarande för betalningsföreläggande och som domstolarna har tillgång till och om de språk som godtas i översättningar av betalningsförelägganden. Kommissionen ska även underrättas om senare ändringar av denna information.

Kommissionen ska ställa informationen till allmänhetens förfogande genom offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning och på andra lämpliga sätt.

Artiklarna 30-32 innehåller bestämmelser om åtgärder i samband med uppdatering eller anpassning i tekniskt avseende av formulären, om kommittéförfarande och om översyn av förordningen.

Enligt *artikel 33* trädde förordningen i kraft den 12 december 2007. Förordningen ska tillämpas fr.o.m. den 12 december 2008, med undantag för artiklarna 28, 29, 30 och 31, som ska tillämpas fr.o.m. den 12 juni 2008.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Bestämmelserna om förfarandet i förordningarna om ett europeiskt betalningsföreläggande och ett europeiskt småmålsförfarande är inte uttömmande. Inte heller i finsk lag finns det till alla delar nödvändiga kompletterande bestämmelser om förfarandena. Den föreslagna lagstiftningen kompletterar bestämmelserna i förordningarna till nödvändiga delar. Bestämmelserna har utformats så att de ska underlätta tillämpningen av bestämmelserna i förordningarna i så hög grad som möjligt.

I lagen om europeiskt småmålsförfarande och lagen om europeiskt betalningsföreläggande föreslås en bestämmelse om domstols behörighet, där det sägs att endast Helsingfors tingsrätt är behörig att pröva de fordringar som avses i förordningarna. De förfaranden som avses i förordningarna kommer i praktiken att bli tillämpliga endast sällan. Förordningarnas allmänna tillämpningsområde är begränsat, och de ska tillämpas endast i gränsöverskridande fall. Genom att behörigheten koncentreras till en tingsrätt kan man säkerställa den sakkunskap som förfarandena kräver bättre än om det skulle finnas flera behöriga domstolar. Också förutsättningarna för att effektivisera verksamheten och utveckla den elektroniska kommunikationen förbättras. Eftersom käranden i de förfaranden som avses i förordningarna oftast är från en annan medlemsstat, är det ändamålsenligast att koncentrera behörigheten till tingsrätten i huvudstaden. Förfarandet enligt förordningarna är i allmänhet helt och hållet skriftligt. Långa avstånd utgör således inte något hinder för att koncentrera behörigheten. Bestämmelsen är också tydlig.

De föreslagna lagarna innehåller också kompletterande bestämmelser om överlämnande till ett civilrättsligt förfarande av mål som inletts i ett förfarande enligt förordningarna, om behörighet avseende oförenliga domar och behörighet vid vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet och om de översättningar som behövs vid verkställigheten. I lagen om europeiskt småmålsförfarande föreslås dessutom en bestämmelse om överklagande.

I lagen om europeiskt betalningsföreläggande föreslås en hänvisning om de rättegångskostnader som döms ut i samband med ett förfarande. Enligt bestämmelsen ska bestämmelsen om kostnader i 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken tillämpas även på europeiska betalningsförelägganden. Processuellt kan ett europeiskt betalningsföreläggande jämsställas med en tredskodom i ett fordringsmål. Genom den föreslagna bestämmelsen kan de rättegångskostnader som fastställs i förfarandet bedömas utifrån de grunder som anges i 8 c §.

I lagen föreslås också en bestämmelse om att rättegångsavgifter som har tagits ut för ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande ska beaktas i den rättegångsavgift som tas ut om samma fordran senare har förts till domstol för behandling som tvistemål. I artikel 25 i förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande sägs det att domstolsavgifterna för ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande och det ordinarie civilrättsliga förfarande som följer på detta vid ett bestridande av ett europeiskt betalningsföreläggande i en medlemsstat sammantaget inte får överstiga domstolsavgifterna för ett ordinarie civilrättsligt förfarande som inte har föregåtts av ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande i den medlemsstaten. Syftet med bestämmelsen är att främja användningen av förfarandet för betalningsföreläggande i gränsöverskridande fordringsmål. I den lag som kompletterar förordningen föreslås det att domstolen på tjänstens vägnar ska dra av den rättegångsavgift som redan har tagits ut för en fordran vid ett förfarande för betalningsföreläggande från den avgift som tas ut när samma fordran senare behandlas som tvistemål. I lagen föreslås också en bestämmelse om återkallelse av en fordran i samband med att partiellt betalningsföreläggande utfärdas.

I fråga om de avgöranden som meddelas i ett förfarande enligt förordningarna tillämpas bestämmelserna om rättegångsavgifter i tvistemål. För tydlighetens skull föreslås det en bestämmelse om detta i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer.

4 Propositionens konsekvenser

Propositionen gör det möjligt att i praktiken tillämpa förordningarna om ett småmålsförfarande och om ett europeiskt betalningsföreläggande i Finland. När förordningarna träder i kraft ska Helsingfors tingsrätt börja handlägga de fordringar som hör till förordningarnas tillämpningsområde i de förfaranden som avses i dem.

Både förordningen om ett småmålsförfarande och förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande kommer att tillämpas endast i gränsöverskridande fall. Det totala antalet gränsöverskridande tvistemål som ska handläggas i Finland väntas inte öka märkbart när förordningarna träder i kraft. Helsingfors tingsrätts arbetsbörda kommer dock att öka till följd av förfarandena koncentreras till den. Det är därför motiverat att utreda om det finns behov av att öka antalet anställda vid tingsrätten efter det att förordningarna har trätt i kraft.

De domar och betalningsförelägganden som utfärdas i de förfaranden som avses i förordningarna kommer att vara direkt verkställbara, och ansökan om verkställighet kommer att göras direkt till utsökningsmyndigheten. Enligt förordningarna får utsökningsmyndigheten under vissa förutsättningar begränsa verkställigheten eller låta verkställighetsförfarandet vila. Dessa åtgärder kan antas kräva en grundligare prövning än normalt i de fall när det är fråga om verkställighet av utländska domar. Det är således sannolikt att förordningarna i viss mån kommer att öka arbetsmängden inom utsökningen. Eftersom antalet internationella utsökningsärenden tills vidare har varit relativt litet, räcker den nuvarande personalen emellertid för att klara av den ökade arbetsmängden.

Enligt propositionen är utmätningssmannen skyldig att ta emot en översättning till engelska av ett intyg avseende en dom i småmålsförfarandet eller, på motsvarande sätt, av ett betalningsföreläggande som har utfärdats i en annan medlemsstat. Detta kan öka kostnaderna för översättningar inom justitieministeriets förvaltningsområde i viss mån.

5 Beredningen av propositionen

Förslaget till regeringsproposition har beretts av en arbetsgrupp som justitieministeriet tillsatte den 17 december 2007. I arbetsgruppen fanns företrädare för justitieministeriet och för Helsingfors tingsrätt, Finlands Advokatförbund och utsökningsverket för Östra Nyland och Mellannylan.

Utkastet till proposition sändes på remiss till 26 myndigheter, domstolar och organisationer. Remissinstanserna förhöll sig positivt till utkastet och ansåg att de föreslagna bestämmelserna var nödvändiga och välmotiverade. Särskilt förslaget om att koncentrera behörigheten till Helsingfors tingsrätt fick stort stöd. Bara Finlands domareförbund rf motsatte sig förslaget.

Utsökningsverket i Mellersta Österbotten och Österbotten och Häradsfogdarna i Finland rf ansåg att bestämmelsen om koncentrerad av behörigheten är alltför komplicerad i överföringssituationer och att man för dessa fall borde överväga en särskild undantagsbestämmelse om forum eller en bestämmelse om överföring av mål på tjänstens vägnar.

Under beredningen av förordningarna har statsrådet till riksdagen översänt skrivelserna U 36/2004 rd, U 19/2005 rd och E 8/2003 rd. Lagutskottet har gett utlåtandena 16/2004 rd och 13/2005 rd om förordningarna.

6 Samband med andra propositioner

Justitieministeriet överlämnade den 30 maj 2008 till riksdagen regeringens proposition 70/2008 rd med förslag till lagar om ändring av bestämmelserna om forum i tvistemål. I propositionen föreslås det bl.a. att till 10 kap. i rättegångsbalken fogas bestämmelser som kommer att möjliggöra att en tingsrätt som inte är behörig i ett ärende som huvudregel överför ärendet till en behörig domstol, med kändens eller sökandens samtycke. När bestämmelserna träder i kraft ska de även tillämpas i sådana fall när småmål eller mål som gäller betalningsförelägganden överlämnas för handläggning som tvistemål.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om europeiskt småmålsförfarande

1 §. *Tillämpningsområde.* I paragrafen finns en bestämmelse om lagens tillämpningsområde. Av den framgår att lagen innehåller kompletterande bestämmelser om tillämpningen i Finland av förordningen om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande. Bestämmelserna i lagen tillämpas som komplement när bestämmelserna i förordningen blir tillämpliga.

2 §. *Behörig domstol.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om behörig domstol.

Förordningen om ett småmålsförfarande ska tillämpas på gränsöverskridande mål på privaträttens område där värdet av en fordran inte överstiger 2 000 euro. I förordningen avses med gränsöverskridande fall ett fall där åtminstone en av parterna har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort i en annan medlemsstat än den medlemsstat där den domstol som talan har väckts vid är belägen.

I de gränsöverskridande fall som avses ovan fastställs domstolarnas internationella behörighet enligt Bryssel I-förordningen. I Bryssel I-förordningen bestäms dock inte om den nationella behörigheten. Också i de fall när det i Bryssel I-förordningen föreskrivs att domstolen på en viss ort är behörig att pröva ett mål som hör till förordningens tillämpningsområde, ska den behöriga domstolen på orten i fråga i respektive mål bestämmas utifrån nationell lag.

För att förordningen om ett småmålsförfarande ska kunna tillämpas krävs det inte någon särskild bestämmelse om domstolarnas lokala behörighet. Om inte något annat föreskrivs genom lag, bestäms den behöriga domstolen i Finland enligt 10 kap. i rättegångsbalken. Så är fallet t.ex. i fråga om Bryssel I-förordningen.

Det är sannolikt att småmålsförfarandet kommer att tillämpas endast sällan i praktiken, eftersom förfarandet bara är tillämpligt i

sådana fall när en av parterna har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort i någon annan medlemsstat än Finland och värdet av fordran inte överstiger 2 000 euro. Genom att koncentrera handläggningen av målen till en tingsrätt kan man bättre säkerställa en tillräcklig sakkunskap för förfarandet. Av dessa orsaker föreslås i paragrafen en bestämmelse om att de fordringar som avses i förordningen i Finland ska prövas av Helsingfors tingsrätt. Av bestämmelsen följer t.ex. att domstolen på den ort där svaranden har sitt hemvist i småmålsförfarandet är Helsingfors tingsrätt också i det fallet att svaranden har sitt hemvist i Rovaniemi.

För en exklusiv behörighetsbestämmelse talar också det att det europeiska småmålsförfarandet i princip ska vara skriftligt. Också i de undantagsfall när muntlig förhandling ska hållas möjliggör förordningen i högre grad än rättegångsbalken att videokonferens eller annan modern kommunikationsteknik används.

Enligt vad som sägs ovan kommer Finland att meddela kommissionen att Helsingfors tingsrätt är den domstol som är behörig att döma i det europeiska småmålsförfarandet i Finland.

3 §. *Överföring av mål för att behandlas som tvistemål.* I paragrafen bestäms om överföring av mål för att behandlas som tvistemål. I artikel 4 i förordningen föreskrivs om inledning av det europeiska småmålsförfarandet. När förfarandet inleds ska käranden uppge sin fordran på normalt sätt. Om domstolen då t.ex. noterar att fordrans värde överstiger 2 000 euro eller att fordran gäller arbetsrätt, ska den enligt artikel 4.3 underrätta käranden om detta. Om käranden inte återkallar ansökan, ska domstolen behandla den i enlighet med gällande processrätt i den medlemsstat där förfarandet äger rum. I Finland ska behandlingen ske enligt bestämmelserna om förfarandet i tvistemål i rättegångsbalken.

I finsk lag finns inte från förut någon bestämmelse som skulle göra det möjligt att överföra ett ärende som prövas i ett visst för-

farande så att behandlingen fortsätter i ett förfarande enligt rättegångsbalken. Därför föreslås i lagen en uttrycklig bestämmelse om ett överföringsförfarande.

Enligt 1 mom. ska tingsrätten i en situation som avses i artikel 4.3 i förordningen underätta käranden om att en ansökan som har gjorts i det förfarande som avses i förordningen anses som en stämningsansökan enligt 5 kap. 1 § i rättegångsbalken. Tingsrätten ska vid behov be käranden att komplettera stämningsansökan enligt 5 kap. 5 § i rättegångsbalken.

När ett mål överförs är det inte ändamålsenligt att inleda förfarandet enligt rättegångsbalken på nytt genom att ge in en stämningsansökan. Detta särskilt som ansökningsformulär A i förordningen om ett småmålsförfarande innehåller nästan exakt samma uppgifter som stämningsansökan enligt 5 kap. 2 eller 3 § i rättegångsbalken. Om det är nödvändigt att komplettera uppgifterna i ansökningsformuläret, kan käranden vid behov i samband med meddelandet om överföring ombes att komplettera sin stämningsansökan enligt 5 kap. 5 § i rättegångsbalken. Käranden ska också vid behov tillfrågas om han eller hon anser att saken inte är tvistig så som avses i 5 kap. 3 § i rättegångsbalken. Samtidigt ska eventuella andra kompletteringar som förutsätts i 5 kap. 3 § i rättegångsbalken begäras. Käranden ska dessutom underrättas om att stämningsansökan ska kompletteras enligt 5 kap. 2 och 4 § i rättegångsbalken, om käranden anser att målet är tvistigt.

I artikel 5.5 i förordningen bestäms om en situation där svaranden i sitt svar med anledning av en fordran i det europeiska småmålsförfarandet hävdar att värdet av en annan fordran än en penningfordran överstiger 2 000 euro. Enligt förordningen ska domstolen i dessa fall fatta ett positivt eller negativt beslut om huruvida fordran omfattas av förordningens tillämpningsområde.

I artikel 5.7 bestäms om förfarandet när svarandens genkärsmål överstiger det gränsvärde på 2 000 euro som anges i förordningen. Kärnålet och genkärnålet ska då inte behandlas i enlighet med det europeiska småmålsförfarandet utan i enlighet med gällande processrätt i den medlemsstat där rättegången äger rum.

I förordningen finns det inte någon bestämmelse om huruvida en fordran ska behandlas i enlighet med gällande processrätt i den medlemsstat där rättegången äger rum i ett sådant fall när domstolen enligt artikel 5.5 beslutar att fordran inte omfattas av förordningens tillämpningsområde. Med beaktande av bestämmelsen i artikel 4.3 är det dock konsekvent att behandlingen också i en sådan situation som avses i punkt 5 ska ske i enlighet med rättegångsbalken. Det är inte heller helt klart i vilket förfarande behandlingen ska ske om ett genkärsmål hör till de ärenden enligt artikel 2.2 som inte omfattas av förordningens tillämpningsområde. Också till dessa delar är det dock motiverat att behandlingen ska ske i enlighet med bestämmelserna i rättegångsbalken.

I 2 mom. föreslås utifrån det som sagts ovan en bestämmelse om att tingsrätten i en sådan situation som avses i artikel 5.5 eller 5.7 i förordningen ska underrätta käranden och svaranden om att behandlingen av målet fortsätter så som anges i 5 kap. 15 § i rättegångsbalken.

Med tanke på förfarandets vidare gång är det ändamålsenligt att behandlingen efter det att målet har överförts fortsätter i enlighet med 5 kap. 15 § i rättegångsbalken, dvs. att förberedelsen fortsätter antingen skriftligen eller muntligen vid ett sammanträde (förberedelsesammanträde). Enligt bestämmelserna kan målet också överföras direkt till huvudförhandling. Käranden och svaranden ska underrättas om att målet har överförts till ett förfarande enligt rättegångsbalken. Samtidigt ska det anges om och hur förberedelsen fortsätter eller om målet överförs direkt till huvudförhandling.

När behandlingen fortsätter i ett förfarande enligt rättegångsbalken, anses målet ha inletts när det ursprungliga ansökningsformuläret lämnades in till tingsrättens kansli.

När ett mål överförs för att behandlas som tvistemål enligt rättegångsbalken blir också bestämmelserna om rättegångsförfarandet i tvistemål i rättegångsbalken tillämpliga i sin helhet. Detta betyder att också forumbestämmelserna i rättegångsbalkens 10 kap. ska tillämpas. Att ett mål har inletts i det europeiska småmålsförfarandet betyder inte att Helsingfors tingsrätt är behörig att pröva tviste-

målet i fråga. Om svaranden inte avger svaromål eller i sitt svar gör en rättegångsinvändning om domstolens behörighet och Helsingfors tingsrätt inte är behörig enligt bestämmelserna i 10 kap., ska käromålet avvisas.

I en situation där målet överförs för att behandlas som tvistemål får käranden om han eller hon så önskar återkalla sin talan enligt bestämmelserna i rättegångsbalken, och målet avskrivs då. Om käranden återkallar sin talan efter det att svaranden har avgivit sitt svaromål, ska målet dock enligt 14 kap. 5 § i rättegångsbalken avgöras genom dom.

Om forumbestämmelserna i rättegångsbalken inte skulle bli tillämpliga i de överföringssituationer som beskrivs ovan, skulle rättegångsförfarandet enligt förordningen kunna missbrukas. Förordningen hindrar nämligen inte att en fordran framställs i det förfarande som avses i förordningen ens i ett sådant fall när det är klart att fordran inte hör till förordningens tillämpningsområde. Eftersom bestämmelserna om forum ska tillämpas, är käranden skyldig att ta reda på om fordran hör till förordningens tillämpningsområde innan käranden lämnar in ansökningsformuläret till Helsingfors tingsrätt.

Förordningen innehåller inte någon särskild bestämmelse om överklagande av beslut om överföring. Enligt artikel 19 ska överklagandet i dessa fall regleras av bestämmelserna om ändringssökande i rättegångsbalken. Beslutet om överföring är ett processuellt avgörande som träffas under rättegången. I 25 kap. 1 § 3 mom. i rättegångsbalken föreskrivs att i en tingsrätts avgöranden under rättegången får ändring sökas genom besvär endast om detta är uttryckligen tillåtet. Överföringsbeslut får således inte överklagas.

4 §. Överklagande. I paragrafen föreslås en förtydligande hänvisning om att bestämmelserna om överklagande i rättegångsbalken ska tillämpas på ett avgörande som har meddelats i det europeiska småmålsförfarandet, om inte något annat bestäms i förordningen.

Enligt artikel 17 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om huruvida det enligt deras processrätt finns möjlighet att överklaga en dom i det europeiska småmålsförfarandet och, om så är fallet, inom vilken

tidsfrist ett sådant överklagande ska lämnas in.

Skrivningen i artikeln kan anses möjliggöra en mer begränsad rätt att överklaga en dom som avses i förordningen än vad som är fallet när det gäller vanliga tvistemål. En sådan lösning kunde anses motiverad, eftersom det är fråga om mål av mindre betydelse, där fordrans värde alltid understiger 2 000 euro. Det föreslås dock inte i propositionen att överklaganderätten ska vara mer begränsad än i vanliga tvistemål.

Ett avgörande som har meddelats i småmålsförfarandet får således överklagas enligt vad som i rättegångsbalken bestäms om fullföljd av talan från tingsrätt till hovrätt och från hovrätt till högsta domstolen. I de tredskodomar som har meddelats i förfarandet enligt förordningen får återvinning sökas enligt rättegångsbalken. En lagakraftvunnen dom får dessutom överklagas enligt vad som i rättegångsbalken bestäms om extraordinärt ändringssökande.

Enligt förordningen får tingsrätten förutom att meddela sådana domar som avses i förordningen också träffa andra avgöranden. Bestämmelserna i rättegångsbalken får enligt principen i artikel 19 i förordningen tillämpas på dessa avgöranden i tillämpliga delar.

5 §. Behörighet avseende oförenliga domar. En ansökan om att verkställighet ska vägras på den grunden att domen är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en medlemsstat eller i ett tredjeland så som anges i artikel 22.1 ska enligt den föreslagna bestämmelsen i paragrafen prövas av Helsingfors tingsrätt.

Artikel 22 i förordningen gäller hinder mot verkställighet av en dom som har meddelats i det europeiska småmålsförfarandet. Enligt punkt 1 i artikeln ska verkställighet, på ansökan av den person som verkställighet begärs mot, vägras av den behöriga domstolen i verkställighetsmedlemsstaten, om den dom som har meddelats i ett europeiskt småmålsförfarande är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en medlemsstat eller i ett tredjeland, om den tidigare domen avsåg samma sak och samma parter och om den tidigare domen meddelades i verkställighetsmedlemsstaten eller uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i verkställighets-

medlemsstaten, och den omständighet som gör domarna oförenliga inte åberopades och inte kunde ha åberopats som en invändning under domstolsförfarandet i den medlemsstat där domen i det europeiska småmålsförfarandet meddelades.

Enligt artikeln ska verkställighet i de situationer som anges ovan vägras av den behöriga domstolen i verkställighetsmedlemsstaten, på ansökan av gäldenären. Begäran om att verkställighet ska vägras ska således framställas genom en särskild ansökan till domstolen och inte till den utmättningsman som svarar för verkställigheten av domen. I Finland finns det inte från förut någon forumbestämmelse som skulle fastställa den behöriga domstolen i de ärenden som avses i artikel 22.1. Det bör därför föreskrivas särskilt om den domstol som är behörig enligt artikel 22.1.

I lagen föreslås en bestämmelse om att de fordringar som avses i förordningen ska prövas av Helsingfors tingsrätt. Det är därför motiverat att också avgörandet av de ärenden som gäller hinder mot verkställighet enligt artikel 22.1 koncentreras till Helsingfors tingsrätt.

Eftersom det är fråga om ett ärende som väcks genom ansökan, ska 8 kap. i rättegångsbalken tillämpas på förfarandet i tillämpliga delar. Ett ärende som gäller hinder mot verkställighet ska på grund av sin natur inte avgöras utan att man hör den andra parten i den process som lett till domen. Tingsrättens avgörande ska överklagas hos hovrätten på normalt sätt.

6 §. Behörighet vid vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet. Enligt artikel 23 i förordningen får den behöriga domstolen eller myndigheten i verkställighetsmedlemsstaten begränsa verkställigheten eller låta den vila, på ansökan av gäldenären. I Finland är det inte domstolen som ansvarar för verkställigheten av en verkställbar dom, utan utmättningsmannen är den behöriga myndigheten vid behandlingen av utsökningsärenden. Den ansökan som avses i artikeln ska således göras till utmättningsmannen. För tydlighetens skull föreslås det en bestämmelse om saken i lagen.

I 1 mom. sägs det att utmättningsmannen är den behöriga myndighet som avses i artikeln.

Enligt 2 mom. ska häradsfogden själv besluta om de åtgärder som avses i artikel 23 i förordningen. Utmättningsmän är enligt 1 kap. 7 § 1 mom. i utsökningsbalken häradsfogdarna och under dem häradsutmättningsmännen. Enligt hänvisningen i 1 kap. 9 § 12 punkten i utsökningsbalken ska häradsfogden själv sköta förutom de uppgifter som anges i paragrafen också de uppgifter som enligt någon annan lag hör till häradsfogdens uteslutande behörighet. Av bestämmelsen följer att häradsutmättningsmännen inte kan besluta om en åtgärd för att skjuta upp eller begränsa verkställigheten. Beslutsfattandet i dessa ärenden förutsätter vanligtvis särskild sakkunskap, och det föreslås därför att avgörandet av dessa ärenden ska höra till häradsfogdens uteslutande behörighet.

7 §. Översättningar. I paragrafen föreslås att förordningen kompletteras med en bestämmelse om översättning av handlingar. Enligt artikel 21.2 b i förordningen ska en part som ansöker om verkställighet lämna in en kopia av intyget avseende en dom i det europeiska småmålsförfarandet och därvid använda standardformulär D och vid behov en översättning av intyget till det officiella språket i verkställighetsmedlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, det officiella språket eller ett av de officiella språken för domstolsförfaranden på den ort där verkställighet begärs, eller till ett annat språk som verkställighetsmedlemsstaten har uppgett att den godkänner. I artikel 25.1 d sägs att medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de språk som godtas i enlighet med artikel 21.2 b.

Enligt förordningen är medlemsstaterna inte skyldiga att godta översättningar av intygen till andra språk än sina officiella språk. Bestämmelser om de översättningar som godkänns finns i den lag som kompletterar rådets förordning (EG) nr 2201/2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (1153/2004) och i lagen om en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (825/2005). Enligt de lagarna godkänner Finland översättningar till finska, svenska och

engelska av vissa intyg avseende avgöranden som är direkt verkställbara.

Ett av syftena med förordningen om ett småmålsförfarande är att förenkla verkställigheten så att en part kan vidta alla åtgärder före själva verkställighetsförfarandet i domstolsstaten. Också det intyg som avser domen bör därför kunna översättas i den staten. I många medlemsstater kan det emellertid vara svårt att få intygen översatta till finska eller svenska. Kvaliteten på översättningarna kunde dessutom ofta också bli bristfällig. Med tanke på detta är det ändamålsenligt att meddela att Finland godkänner översättningar av intyg förutom till finska och svenska också till engelska, som de flesta i vårt land behärskar. Eftersom de finska myndigheterna i regel endast är skyldiga att ta emot handlingar på finska och svenska, föreslås i paragrafen en bestämmelse där det framgår att en översättning till finska, svenska eller engelska kan lämnas in till utmätningsmannen.

Om t.ex. ett intyg på engelska eller en översättning till detta språk till någon del är så oklar att utmätningsmannen inte utan svårigheter kan få reda på dess exakta innehåll, ska utsökningssmyndigheterna bekosta en översättning av intyget till finska eller svenska.

I förordningen sägs det inte att en part har rätt att få en dom eller ett intyg på ett språk som parten förstår. Detta beror på att förordningen endast gäller handlingar som ska skickas till myndigheterna i en annan medlemsstat. Det nationella utsökningssystemet i Finland garanterar emellertid redan nu gäldenärens rätt att få information om ett verkställighetsärende på finska eller svenska.

I Finland får gäldenären i samband med att ett verkställighetsärende väcks ett sådant meddelande om anhängighet som avses i 3 kap. 33 § i utsökningssbalken. Detta meddelande innehåller bl.a. nödvändiga ärendehanteringssuppgifter. Med nödvändiga ärendehanteringssuppgifter avses de uppgifter som enligt 1 kap. 26 § 1 mom. 1 punkten i utsökningssbalken ska föras in i utsökningssregistret. I utsökningssregistret ska bl.a. antecknas uppgifter om fordran och om utsökningssgrunden. Uppgifterna antecknas på finska eller svenska, och också meddelandet om anhängighet avfattas på finska eller svenska.

Gäldenären har dessutom rätt att på begäran få en utskrift av uppgifterna i registret och enligt 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) också rätt att ta del av andra handlingar som hänför sig till ärendet. Om ett intyg på engelska har översatts till finska eller svenska på utmätningsmannens begäran, får gäldenären även en kopia av översättningen.

Om intyget har översatts till engelska och gäldenären meddelar att han eller hon inte kan engelska tillräckligt bra och anser att uppgifterna i meddelandet om anhängighet är otillräckliga, kan utmätningsmannen enligt principen i bestämmelsen om tolkning i 3 kap. 112 § i utsökningssbalken muntligt översätta intygets innehåll för gäldenären eller låta översätta intyget till finska eller svenska. Kostnaderna för översättningen ska bäras av den myndighet som svarar för verkställigheten.

Enligt vad som sägs ovan kommer Finland att meddela kommissionen att Finland förutom sina officiella språk finska och svenska godkänner också engelska som det språk som avses i artikel 21.2 b.

8 §. Ikraftträdande. I paragrafen finns en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

1.2 Lag om europeiskt betalningsföreläggande

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen finns en bestämmelse om lagens tillämpningsområde. Av den framgår att lagen innehåller kompletterande bestämmelser om tillämpningen av förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande i Finland. Bestämmelserna i lagen ska tillämpas som komplement när bestämmelserna i förordningen börjar tillämpas.

2 §. Behörig domstol. Av de skäl som anges i detaljmotiveringen till 2 § i den föreslagna lagen som kompletterar förordningen om ett europeiskt småmålsförfarande föreslås det i paragrafen en bestämmelse om att de ansökningar som avses i förordningen i Finland prövas av Helsingfors tingsrätt.

I artikel 20 i förordningen bestäms det om förnyad prövning av betalningsförelägganden i undantagsfall. Enligt artikeln ska svaranden

efter utgången av den föreskrivna tidsfristen för bestridande ha rätt att ansöka om förnyad prövning av betalningsföreläggandet hos den behöriga domstolen i ursprungsmedlemsstaten i vissa undantagsfall. Eftersom Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att behandla en ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande ska den också vara behörig i fråga om förnyad prövning av ett betalningsföreläggande som har utfärdats i Finland så som anges i artikel 20 i förordningen.

3 §. Återkallelse av fordran. I paragrafen föreslås en bestämmelse om återkallelse av fordran i ett sådant fall när tingsrätten utfärdar ett partiellt betalningsföreläggande med stöd av artikel 10.2 i förordningen. I artikel 10 i förordningen sägs det hur domstolen och sökanden ska gå till väga i en sådan situation när ansökan om betalningsföreläggande inte kan godkännas i sin helhet. Om domstolen konstaterar att de krav som gäller ett betalningsföreläggande är uppfyllda endast för en del av fordran, ska den informera sökanden om detta och göra ett förslag till ändring av ansökan som kan godkännas. Sökanden ska antingen godkänna eller avvisa förslaget. Om sökanden inte översänder sitt svar inom den tidsfrist som domstolen har angivit eller om sökanden avvisar domstolens förslag, ska domstolen avvisa ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande. Om sökanden godtar domstolens förslag, ska domstolen utfärda ett europeiskt betalningsföreläggande till dessa delar. Enligt artikel 10.2 ska konsekvenserna med avseende på den återstående delen av den ursprungliga fordran regleras av nationell lagstiftning.

I finsk lag finns det inte från förut sådan nationell lagstiftning som avses i artikel 10.2. Förordningen kan anses kräva sådan lagstiftning.

För att ett partiellt betalningsföreläggande ska kunna utfärdas krävs det att sökanden har godkänt detta uttryckligen. Sökanden kan efter det anses ha återkallat sin fordran till övriga delar. I paragrafen föreslås därför en bestämmelse där det sägs att om tingsrätten enligt artikel 10.2 i förordningen utfärdar ett betalningsföreläggande för endast en del av fordran, ska käranden anses ha återkallat sin fordran till övriga delar. Käranden får trots det fortsätta indrivningen av den del av ford-

ran som har återkallats genom att göra en ny ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande eller genom att väcka talan i tvistemål.

4 §. Överföring av mål för att behandlas som tvistemål. I paragrafen föreskrivs om överförande mål som gäller betalningsförelägganden för att behandlas som tvistemål.

I artikel 17 i förordningen bestäms det om verkan av att svaranden bestrider ett europeiskt betalningsföreläggande. Om ett bestridande lämnas in inom den utsatta tiden, ska förfarandet gå vidare vid de behöriga domstolarna i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med reglerna för ordinarie civilrättsliga förfaranden, såvida inte sökanden uttryckligen har begärt att förfarandet i så fall ska avbrytas. Att sökanden har gjort sin fordran gällande genom det europeiska betalningsföreläggandet får inte enligt artikeln inverka menligt på sökandens ställning i ett senare ordinarie civilrättsligt förfarande.

När ett mål överlämnas till ett ordinarie civilrättsligt förfarande ska lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten iakttas. I Finland finns det inte från förut lagstiftning om överföring av mål från ett förfarande av typen betalningsföreläggande till ett förfarande enligt rättegångsbalken. En bestämmelse om överföring av mål som har väckts i förfarandet för det europeiska betalningsföreläggandet bör därför fogas till den lag som kompletterar förordningen.

När ett mål överförs är det inte ändamålsenligt att inleda handläggningen av målet på nytt genom att en stämningsansökan ges in. Detta beror på att den ansökan som avses i artikel 7 i förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande innehåller nästan exakt samma uppgifter som stämningsansökan enligt 5 kap. 2 § i rättegångsbalken. En svarande som bestrider betalningsföreläggandet behöver inte enligt artikel 16.3 i förordningen ange skälen för detta. Bestridandet innehåller således i allmänhet betydligt mindre information än det svaromål som svaranden avger enligt 5 kap. 10 § i rättegångsbalken, och svaranden bör därför uppmanas att avge svaromål enligt de bestämmelser som gäller detta.

Med stöd av vad som sägs ovan föreslås i lagens 4 § en bestämmelse om att en ansökan i förfarandet för det europeiska betalningsfö-

reläggandet anses som en stämningsansökan enligt 5 kap. 1 § i rättegångsbalken när en fordran har överlämnats för behandling i ett förfarande enligt rättegångsbalken. Tvistemålet anses ha väckts vid den tidpunkt när målet avseende betalningsföreläggandet väcktes. Enligt bestämmelsen inleds handläggningen av målet vid behov med att stämningsansökan kompletteras enligt 5 kap. 5 § i rättegångsbalken. Efter en eventuell komplettering utfärdas stämning så som anges i 5 kap. 9–12 § i rättegångsbalken. Om svaranden inte avger svaromål inom utsatt tid efter att ha fått stämningsansökan, meddelas en treds-kodom.

Det fattas inget särskilt beslut om att handläggningen av målet fortsätter enligt bestämmelserna om tvistemål. Om svaranden bestrider betalningsföreläggandet, ska förfarandet enligt artikel 17 i förordningen automatiskt gå vidare i enlighet med reglerna om civilrättsliga förfaranden i medlemsstatens lag. Det är därför inte möjligt att överklaga övergången till ett förfarande enligt rättegångsbalken.

När ett mål överförs för att behandlas som tvistemål enligt rättegångsbalken blir också bestämmelserna om forum i 10 kap. i rättegångsbalken tillämpliga. Om svaranden inte avger svaromål eller i sitt svar gör en rättegångsinvändning om domstolens behörighet och Helsingfors tingsrätt inte är behörig enligt bestämmelserna i 10 kap., ska käromålet avvisas.

Käranden får om han eller hon så önskar återkalla sin talan enligt bestämmelserna i rättegångsbalken, och målet avskrivs då. Om käranden återkallar sin talan efter det att svaranden har avgivit sitt svaromål, ska målet dock enligt 14 kap. 5 § i rättegångsbalken avgöras genom dom.

5 §. Rättegångskostnader. I paragrafen föreslås det att bestämmelsen om rättegångskostnader i 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken ska tillämpas också på ett europeiskt betalningsföreläggande.

Förordningen om ett europeiskt betalningsföreläggande innehåller inte bestämmelser om rättegångskostnader. Med stöd av artikel 26 i förordningen ska den nationella processlagstiftningen tillämpas på rättegångskostnader. I praktiken betyder detta att frågan

om rättegångskostnaderna ska avgöras utifrån 21 kap. i rättegångsbalken i Finland.

I 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken finns en särskild bestämmelse om treds-kodomar. I bestämmelsen sägs att i mål som gäller fordran eller vräkning och som avgörs enligt 5 kap. 13 eller 14 § genom treds-kodom utan fortsatt förberedelse, ska domstolen på tjänstens vägnar och med beaktande av den arbetsmängd som krävts för uppsättande av stämningsansökan, fordringsbeloppet och nödvändiga kostnader pröva beloppet av de rättegångskostnader som motparten ska dömas att ersätta. Enligt bestämmelsen utfärdar justitieministeriet närmare bestämmelser om grunderna för beloppen av de rättegångskostnader som döms ut enligt paragrafen.

Ett europeiskt betalningsföreläggande kan jämföras med en treds-kodom i ett mål som gäller en fordran, och de rättegångskostnader som domstolen bestämmer på tjänstens vägnar kan bedömas utifrån motsvarande grunder. På grund av ordalydelsen i 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken är bestämmelsen dock inte direkt tillämplig på förfarandet för det europeiska betalningsföreläggandet. I lagen föreslås därför en bestämmelse som utsträcker paragrafens räckvidd också till europeiska betalningsförelägganden.

6 §. Rättegångsavgift. I Finland finns bestämmelser om rättegångsavgifter i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer och i den förordning som hänför sig till den. För handläggningen av ett europeiskt betalningsföreläggande tas ut den avgift som föreskrivs för handläggning av tvistemål. I artikel 25 i förordningen sägs det att domstolsavgifterna för ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande och det ordinarie civilrättsliga förfarande som följer på detta vid ett bestridande av ett europeiskt betalningsföreläggande i en medlemsstat sammantaget inte får överstiga domstolsavgifterna för ett ordinarie civilrättsligt förfarande som inte har föregåtts av ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande i den medlemsstaten. Detta betyder att det i ett tvistemål som har väckts i förfarandet för europeiskt betalningsföreläggande men som senare har överförs för att behandlas som tvistemål på grund av att ansökan har bestridits inte får tas ut högre rätte-

gångsavgifter än i ett mål som har väckts i enlighet med rättegångsbalken.

Såsom sagts ovan i allmänna motiveringen bestäms rättegångsavgifterna enligt 3 § i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer utifrån den fas när behandlingen av ett tvistemål upphör. Om förfarandet för betalningsföreläggande avslutas i tingsrätten för att svaranden bestrider föreläggandet eller om behandlingen inte förs vidare för att domstolen avvisar målet, t.ex. på grund av en forumvändning, ska den rättegångsavgift som i lagen föreskrivs för tvistemål tas ut hos käranden. Om käranden i ett sådant fall inleder målet på nytt genom att väcka ordinarie talan i tvistemål, ska en ny rättegångsavgift tas ut enligt bestämmelsen om rättegångsavgifter. Detta strider mot bestämmelsen i artikel 25 i förordningen.

I lagens 6 § föreslås därför en bestämmelse där det sägs att om rättegångsavgift har tagits ut för ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande och samma fordran senare har förts till domstol för behandling som tvistemål i ett förfarande enligt rättegångsbalken, ska den rättegångsavgift som redan har tagits ut beaktas i rättegångsavgiften för tvistemålet. Enligt bestämmelsen ska den rättegångsavgift som har tagits ut för ett förfarande för betalningsföreläggande dras av från rättegångsavgiften för tvistemålet på tjänstens vägnar. I praktiken kan det krävas att käranden under behandlingen i tingsrätten meddelar domstolen att fordran har drivits in som ett europeiskt betalningsföreläggande för att en redan betald avgift ska kunna dras av.

7 §. Behörighet avseende oförenliga domar. Enligt artikel 22.1 i förordningen får verkställighet vägras under de förutsättningar som anges i artikeln, om betalningsföreläggandet är oförenligt med ett beslut eller föreläggande som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i tredjeland, om det tidigare beslutet eller föreläggandet avsåg samma sak och samma parter. I praktiken motsvarar bestämmelsen artikel 22.1 i förordningen om ett småmålsförfarande. I fråga om den förordningen föreslås det att Helsingfors tingsrätt ska vara behörig domstol i dessa fall.

Enligt definitionen i artikel 5 i förordningen om ett betalningsföreläggande avses med domstol samtliga myndigheter som är behöriga när det gäller europeiska betalningsförelägganden eller andra frågor som hör dit. Också någon annan myndighet än en domstol kan således vara behörig att pröva en invändning om hinder mot verkställighet. Såsom konstaterats i allmänna motiveringen är de situationer som avses i artikel 22.1 i förordningen exceptionella och sällsynta och i allmänhet rättsligt oklara. Det är därför motiverat att invändningarna i dessa fall ska prövas uttryckligen av domstol.

I propositionen föreslås det att endast Helsingfors tingsrätt ska vara behörig att pröva ansökningar om europeiska betalningsförelägganden. Det är ändamålsenligt att också en ansökan om hinder mot verkställighet i förfarandet ska prövas av Helsingfors tingsrätt. Det föreslås att en bestämmelse med detta innehåll fogas till lagens 7 §.

Eftersom det är fråga om ärenden som väcks genom ansökan, ska 8 kap. i rättegångsbalken tillämpas på förfarandet i tillämpliga delar. Ett ärende som gäller hinder mot verkställighet ska grund av sin natur inte avgöras utan att man hör den andra parten i det förfarande som lett till att ett betalningsföreläggande utfärdats. Tingsrättens avgörande i ett ärende som gäller hinder mot verkställighet ska överklagas hos hovrätten på normalt sätt.

8 §. Behörighet vid vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att utmättningsmannen är behörig myndighet i ett ärende som gäller vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet enligt artikel 23. I Finland är det inte domstolen som svarar för verkställigheten av en verkställbar dom, utan utmättningsmannen är behörig myndighet i utsökningsärenden. Den ansökan som avses i artikeln ska således göras hos utmättningsmannen.

Enligt 2 mom. ska häradsfogden själv besluta om de åtgärder som avses i artikel 23 i förordningen. Utmättningsmän är enligt 1 kap. 7 § 1 mom. i utsökningsbalken häradsfogdarna och under dem häradsutmättningsmännen. Enligt hänvisningen i 1 kap. 9 § 12 punkten i utsökningsbalken ska häradsfogden

själv sköta förutom de uppgifter som anges i paragrafen också de uppgifter som enligt någon annan lag hör till häradsfogdens uteslutande behörighet. Av bestämmelsen följer att häradsutmätningsmännen inte kan besluta om en åtgärd som gäller vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet. Eftersom beslutsfattandet i dessa ärenden vanligtvis förutsätter särskild sakkunskap, föreslås det att avgörandet av dessa ärenden ska höra till häradsfogdens uteslutande behörighet.

9 §. Översättningar. I paragrafen finns en kompletterande bestämmelse om de översättningar av betalningsförelägganden som ska lämnas in till utmätningsmannen.

I artikel 21.2 i förordningen anges de handlingar och översättningar som ska lämnas in till verkställighetsmyndigheterna i verkställighetsmedlemsstaten. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll artikel 21.2 i förordningen om ett småmålsförfarande. På samma sätt som när det gäller den förordningen, föreslås det att översättningar inte bara till finska och svenska utan också till engelska ska godkännas.

Av förslaget följer att t.ex. den som ansöker om att ett europeiskt betalningsföreläggande som har utfärdats i Tyskland ska verkställas i Finland utöver ansökan ska lämna en bestyrkt kopia av det ursprungliga tyska betalningsföreläggandet och en översättning av det till finska, svenska eller engelska till utmätningsmannen.

I fråga om motiveringen hänvisas till vad som sägs ovan i detaljmotiveringen till 7 § i lagförslaget om ett europeiskt småmålsförfarande.

10 §. Ikraftträdande. Paragrafen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

1.3 Lag om ändring av lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

3 §. I 3 § i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer föreskrivs om rättegångsavgifter. I paragrafens 1 mom. finns bl.a. bestämmelser om de rättegångsavgifter som tas ut för behandling av tvistemål i tingsrätten. Både förordningen om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande och förordningen om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande tillämpas på gränsöverskridande tvistemål. Därför ska de rättegångsavgifter som föreskrivs för behandling av sedvanliga tvistemål tas ut för behandlingen av tvistemål i dessa europeiska förfaranden. Behandlingsavgiften bestäms således enligt den fas när behandlingen av målet upphör. För tydlighetens skull föreslås det dock att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom., där det sägs att i förfarandena tas den rättegångsavgift ut som föreskrivs för tvistemål.

2 Ikraftträdande

Förordningen om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande ska tillämpas fullt ut fr.o.m. den 12 december 2008 och förordningen om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande på motsvarande sätt fr.o.m. den 1 januari 2009. De lagar som kompletterar förordningarna föreslås träda i kraft den 12 december 2008. Lagarna träder således i kraft samtidigt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om europeiskt småmålsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §*Tillämpningsområde*

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande, nedan *förordningen*.

2 §*Behörig domstol*

De fordringar som avses i förordningen prövas i Finland av Helsingfors tingsrätt.

3 §*Överföring av mål för att behandlas som tvistemål*

Tingsrätten ska underrätta käranden om att en ansökan som har gjorts i det förfarande som avses i förordningen betraktas som en stämningsansökan enligt 5 kap. 1 § i rättegångsbalken, om fordran inte hör till förordningens tillämpningsområde. Tingsrätten ska vid behov be käranden att komplettera stämningsansökan i enlighet med 5 kap. 5 § i rättegångsbalken.

Om en fordran eller ett genkäromål inte behandlas i ett förfarande enligt förordningen med stöd av artikel 5.5 eller 5.7 i förordningen, ska tingsrätten underrätta käranden och svaranden om att behandlingen av målet fortsätter så som anges i 5 kap. 15 § i rättegångsbalken. Tingsrätten ska samtidigt uppges om förberedelsen fortsätter skriftligen el-

ler muntligen vid ett sammanträde eller om målet överförs direkt till huvudförhandling.

4 §*Överklagande*

Ett domstolsavgörande som har meddelats i det förfarande som avses i förordningen får överklagas enligt rättegångsbalken, om inte något annat föreskrivs i förordningen.

5 §*Behörighet avseende oförenliga domar*

I de situationer som avses i artikel 22.1 i förordningen vägras verkställighet av Helsingfors tingsrätt.

6 §*Behörighet vid vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet*

Utmätningssmannen är behörig myndighet i ett ärende som gäller vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet enligt artikel 23 i förordningen.

Häradsfogden ska själv besluta om de åtgärder som avses i artikel 23 i förordningen.

7 §*Översättningar*

Vid ansökan hos utmätningssmannen om att en dom som i enlighet med förordningen har

meddelats i en annan medlemsstat ska verkställas i Finland ska sökanden i enlighet med artikel 21.2 b i förordningen lämna in en översättning av det intyg som avses där till finska, svenska eller engelska till utmätningssmannen.

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 12 december 2008.

2.

Lag**om europeiskt betalningsföreläggande**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande, nedan *förordningen*.

betalningsföreläggandet inom den tid som anges i artikel 16.2 i förordningen, ska tingsrätten underrätta kåranden om att ansökan betraktas som en stämningsansökan enligt 5 kap. 1 § i rättegångsbalken. Tingsrätten ska vid behov be kåranden att komplettera stämningsansökan i enlighet med 5 kap. 5 § i rättegångsbalken.

2 §

Behörig domstol

De ansökningar som avses i förordningen prövas i Finland av Helsingfors tingsrätt.

5 §

Rättegångskostnader

Bestämmelserna i 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken ska tillämpas på rättegångskostnader som döms ut i samband med ett europeiskt betalningsföreläggande.

3 §

Återkallelse av fordran

Om tingsrätten med stöd av artikel 10.2 i förordningen utfärdar ett partiellt betalningsföreläggande, ska kåranden anses ha återkallat sin fordran till övriga delar.

6 §

Rättegångsavgift

4 §

Överföring av mål för att behandlas som tvistemål

Om svaranden lämnar in ett bestridande av en ansökan i förfarandet för det europeiska

Om rättegångsavgift har tagits ut för ett förfarande för europeiskt betalningsföreläggande och samma fordran senare har förts till domstol för behandling som tvistemål, ska den rättegångsavgift som har tagits ut för förfarandet för betalningsföreläggande dras av från rättegångsavgiften för tvistemålet.

7 §

Behörighet avseende oförenliga domar

I de situationer som avses i artikel 22.1 i förordningen vägras verkställighet av Helsingfors tingsrätt.

8 §

Behörighet vid vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet

Utmätningssmannen är behörig myndighet i ett ärende som gäller vilandeförklaring eller begränsning av verkställighet enligt artikel 23 i förordningen.

Häradsfogden ska själv besluta om de åtgärder som avses i artikel 23 i förordningen.

9 §

Översättningar

Vid ansökan hos utmätningssmannen om att ett europeiskt betalningsföreläggande som har utfärdats i en annan medlemsstat ska verkställas i Finland ska sökanden i enlighet med artikel 21.2 b i förordningen lämna in en översättning av föreläggandet till finska, svenska eller engelska till utmätningssmannen.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 12 december 2008.

3.

Lag**om ändring av lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 3 § i lagen av den 26 juli 1993 om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993), sådan paragrafen lyder i lag 1024/2002, ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Rättegångsavgift

tets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande tas den rättegångsavgift ut som föreskrivs för tvistemål.

I det förfarande som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande och i Europaparlamen-

Denna lag träder i kraft den 12 december 2008.

Helsingfors den 10 oktober 2008

Republikens President**TARJA HALONEN**

Justitieminister *Tuija Brax*

*Bilaga
Parallelltext*

3.

Lag

om ändring av lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 3 § i lagen av den 26 juli 1993 om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993), sådan paragrafen lyder i lag 1024/2002, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Rättegångsavgift

Föreslagen lydelse

3 §

Rättegångsavgift

I det förfarande som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande tas den rättegångsavgift ut som föreskrivs för tvistemål.

Denna lag träder i kraft den 12 december 2008.
